

CENTAR ZA OBAVJEŠTAVANJE

U službi vlasti

STRANICA 3.

GLASILLO SKUPSTINA

GOD. XXIX.
BROJ 1400

IZDAVAČ: INFORMATIKA
Šibenik, 1. rujna 1990.

OSNOVNO ŠKOLSKI
POČETAK NOVE GODIŠNJE

Očekivane promjene i naslijedjeni problemi

Promijenjen kalendar nastavne godine • Prvašići mogu biti i mlađi od šest godina • Najveći prostorni problemi u školi "Lepa Sarčić" • Što s viškom nastavnika? • Promjene u programima obrazovanja zasad neznačne STRANICA 5.

EKOLOGIJA

Rak rane Šibenika

"Između ostalog, naš je cilj i ekološki zdrava i čista šibenska luka, od mosta do Mandaline, riječi su tajnika -Zeleni akcije"- STRANICA 5.

Inv. br. 5011

STRANAČKO INFORMIRANJE

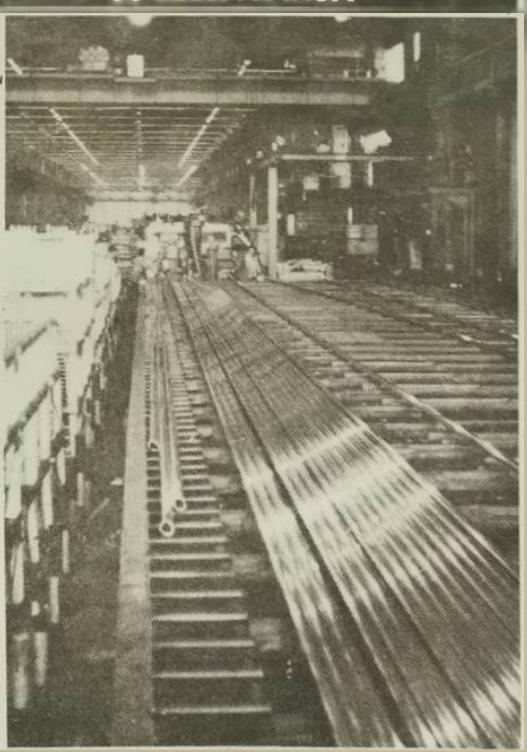
GLASILA POVIJESTI ILI GLASILA ZA POVIJEST

Bez obzira na kvalitetu i idealošku objektivnost stranačke novine oživjele su i razudale informativni prostor na republičkoj a ponedjele i na lokalnoj razini. U šibenskoj općini međutim za sada postoji samo jedno stranačko glasilo i to upravo Hrvatske seljačke stranke Tisno-Jezera. Ogranici ostalih stranaka koje djeluju na ovom prostoru, kako tvrde njihovi čelnici, nemaju niti pakretati lokalna glasila uglavnom iz tri razloga — ne vide izričitu potrebu za takvom vrstom informiranja a nisu niti finansijski niti kadrovske ekipirani.

STRANICA 2

SUČELJAVANJA

DIJALOGA - PISMA NESPORAZUMA

Glasila povijesti ili glasila za povijest

IZMEĐU DVA BROJA

KRHKO PRIMIRJE

Piše: Davorka BLAŽEVIĆ

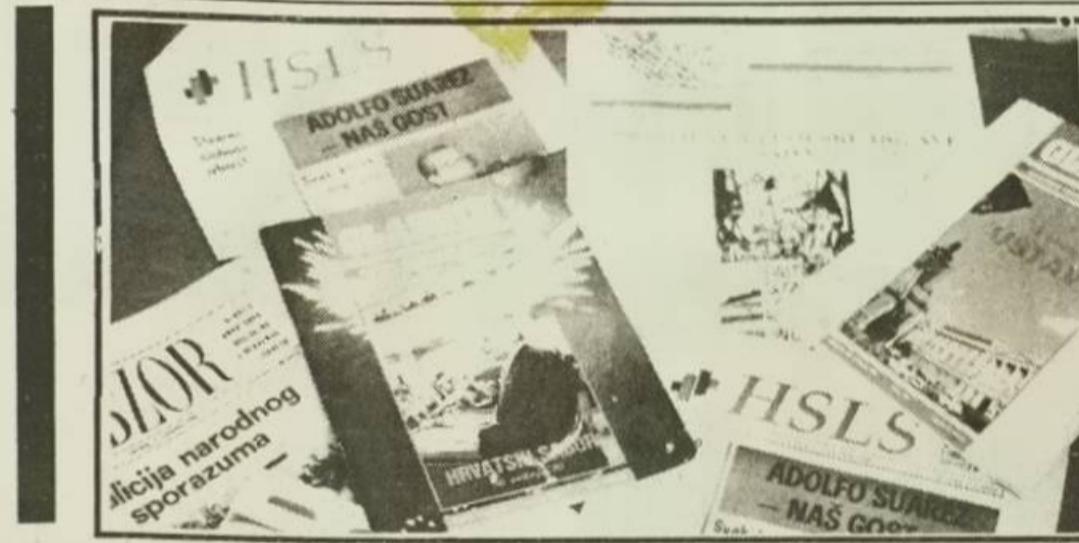
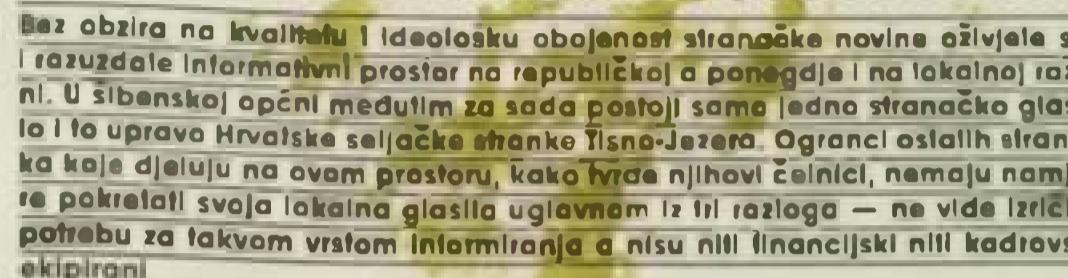
Vještanstveni sustav i račanje demokracije u Hrvatskoj nisu samo oplemenili i obogatili politički život Unije, su vidljive promjene i u onaj informativni, među ostalim i zbog pojave stranačkih novina. Na ulazeći u njihovu kvalitetu i u mnogim slučajevima vrlo upitnu novinarsku vještinsku koju pokazuju činjenica je da su tlu sferu olivjeli i razuzdale, napravile punijom šarolikojm. Neki od tih listova su se istina, ubrzo što su počeli živjeti i ugasili a neki nastavljaju svoj skromni život bez velikih pretenzija da zavale širi čitalački krug. Do sada su se tako ugasili -Obzor- — Hrvatsko socijalno liberalnog saveza polom -Republike- Udrženja za jugoslavensku inicijativu te glasilo Socijal-demokratske stranke Hrvatske. U životu su se pak održale Hrvatska domovina — glasnik Hrvatske demokratske stranke i HDZ-ov -Glasnik-. trenutno najprofiliranija i -najozbiljnija- stranačka novina koja bi navodno trebala postati, odnosno već poslaje hrvatski političko-kulturni tjednik. Nedavno se na Štandnovima prodaje i -Zvonimir- glasilo Hrvatske kršćansko-demokratske stranke. Sve u svemu, nešto se kreće u tom stranačkom informativnom životu. Nagdje sve to ne ostaje samo na republici koј razini već se pokreću i lokalni izdanci stranačkih glasila.

I u Šibenskoj općini led je probijen! Ogranak Hrvatske seljačke stranke Tisno-Jezera počeo je od svibnja ove godine izdavati svoje novine pod nazivom -Glasilo- dok ostale stranke takvu na-mjeru ne pokazuju – Iskorak u svom stranačkom životu k informativnoj aktivnosti kao posebnom obliku komuniciranja s članstvom napravila je tako stranka koja nije niti najmasovnija niti najjača u općini. Tim je poduhvat ogranač HSS Tisno-Jezera još zanimljiviji i vredni pažnje. Njihovo -Glasilo- izlazi jednom mjesечно na desetak stranica, formata A4 a donosi niz zanimljivih napis- sa iz povjesni stranke i Tijesna ali i informacija o aktualnim zbivanjima u mjestu, na otoku Murteru te u Skupštini općine Šibenik, koja se naravno, odnose na to područje. List osim svoje ideo-loške komponente ima tako i jasno izraženu infor-mativnu dimenziju pa u njemu ostaje zabilježen svaki mjesni događaj i istaknut svaki problem. Odgovorni urednik -Glasila- je dr Marko Stegić, najvjerojatnije glavni tvorac ideje o pokretanju takvog lista ali i jedan od glavnih nosilaca njena osvarenja što najvećim dijelom potiče upravo na

— Naš - Glasnik — kaže dr Stegić — predstavlja oblik stalnog obraćanja našem članstvu i našim mještanim, oblik njihova vezivanja za stranku i za sudbinu mjesa. U njemu ih podsjećamo na izuzetnu povijest naše stranke, na važne trenutke iz povijesti Hrvatske ali i samog mjesa. Čemu se do sada nije pridavala nikakva važnost. Nemamo finansijskih mogućnosti da ga izdajemo u više primjeraka ali ovako ide od ruke da ruke u glavnom se čita!

U prvim brojevima -Glasila- nailazimo tako na članak u povodu 62. obljetnice smrti Stjepana Radića u kojem je sadržan i svojevrstan osvrt na aktualna zbivanja u Hrvatskoj nakon slobodnih, demokratskih izbora u kojem se polemizira o mjestnom boračkom organizacijom i kritizira njeno poнаšanje u pojedinim prilikama. Tu su tekstovi iz političke povijesti Tijesna polom prisjećanja na početke turizma u ovom mjesecu o temu pričaju stari Tješnjani. Uz rubrike s aktuelnim informacijama iz mjesnog života nezaobilazna je i -seljačka rubrika- kojom se nastoji blismirati već zaboravljene

rubrika - kojom sa nastrojima blizmiraći već zaboravljena i zapostavljena poljoprivreda i status seljaka - kako u jednom tekstu u toj rubriki, među ostalim sloji - Seljak je uviđek bio i ostao će temelj Radiceva pokreta neiskrivena jedinka društva koja u čitavom poslijeratnom razdoblju bio moralno i materijalno osakanjen oplaćekan. Prvi naš cilj treba bili vraćanje dostojeanstva seljaku kao čovjeku a zadnji cilj treba biti borba za njegovo du-

hovno i materijalno bogaćenje. Na putu k tom cilju i vraćanju dostojevnosti Šećenjanskom seljaku i ribaru svoju ulogu trebao bi odigrati i Glasnik ogranka HSS- jedne od najjačih stranaka u Tijesnu i Jezerima. Taj ogrankak u svojoj skromnoj ali vrijednoj informativnoj djelatnosti ne zaboravlja ni tječnjansku seljanicu pa će tako, prema riječima dr M. Stegića, izdavati i godišnja ili polugodišnja opštinska biltena koja će im stati a u kojima će ih informirati o svemu onom što se događa u mjestu od toga iko je od starijih još živ a iko je umro pa dalje.

Da li pak ostali stranački ogranci razmišljaju o takvim i sličnim oblicima unutar stranačkog komuniciranja i informiranja, ideološkog profiliranja, plenstva i odstavljanja staločke voze s sveta?

člansstva i održavanja stalne veze s njima?

Mr Božo Erlić čelnik HDZ u Šibensku poznat nam je da smo ga malo zatekli s tim pitanjem jer -o nekakvom stranačkom informiranju na razini općine nisu razmisljali. Hrvatska demokratska zajednica ima svoj -Glasnik- koji izdaje stranačka centrala i za koji smatraju da je dovoljan u stranačkom informiranju Istine. Kaže gospodin Erlić ova stranke na razini općine imaju oko 6 lisača članova i bilo bi zaista dobro da postoji lokalno stranačko glasilo ali za sada ga nemaju namjeru pokretati. On predlaže da u jednom lokalnom glasilu -Šibenskom listu- bude jedna stranica posvećena stranačkom životu, koja bi sadržavala informacije o aktivnostima svih stranaka koje djeluju u Šibeniku.

banskog općini. Na taj način, kaže Erlić, stranački bi se aktualizirao - Šibenski HSI- i puno bolje bi se prodavao a s druge strane pružala bi se potreba na informacije članovima Šibenskih stranaka. Kada je pak o zastupljenosti i aktivnosti ogranka HDZ-a i Šibenskih zbiljana u -Glasniku- rječ. Božo Erlić ističe da je gotovo i nema, a da se najviša informacija plasira upravo posredstvom dnevnog lista.

Orijentirani na svoje centralno glasilo -Hrvatska domovina- u stranačkom informiranju su i članovi ogranka HDZ-a u Šibeniku. Oni nemaju namjeru za svojih petstotinjak članova izdavati nekakvo lokalno glasilo jer ne vide za to potrebnu a nisu niti sposobljeni. Prema nječima Franu Erliću, predsjednika Šibenskog ogranka HDZ-a, se da radi na velikom ekonomskom projektu koji

trebao biti završen do kraja rujna a kada bi se
u dogledno vrijeme sivorla solidna financijska
osnova možda se počne razmišljati i o izdavanju
glasila ali samo pod uvjetom da budu dobro ek-
plirani i sposobni raditi nešto kvalitetnije. Što se
pak zaustavljanosti šibenskih zbiranja i aktivnosti
ovdašnjeg ogranka HDS-a u glasilu - Hrvatska demokratija - nježi. Bilić smatra da bi ono moralo biti
puno bolje no nije još unijek izgrađena dopisnička mreža.

O nekim oblicima lokalnog stranačkog informiranja ne razmišljaju niti u Šibenskom ogranku HSLS. Za to, kako naglašava Zdeslav Malatić, članik log ogranka, ne vide nikakvog razloga a nemaju niti novca Glasilo HSLS -Obzor-, inače ugasilo se nakon što je ispunilo svoju funkciju u višestranačkim predizbornim vremenima, ali u tijeku formiranje informativnog poduzeća -Obzor- koje će izdavati svoju novinu a koja ćeće biti sključivim stranačka već nezavisna. No na nju naravno najviše utjecaja imali upravo socijalni biseri pa će sa u tim novinama iznositi njihove stranački stavovi. Malatić smatra da izdavanje ključno stranačkog lista nema opravdavanja jer i de ne zanima samo ono što se dogada u stranici već mnogo, mnogo šire. Bez svog lista trenutno su i Hrvatski socijaldemokrati ali oni u Šibeniku nemaju namjeru ništa pokretati na lokalnoj razini. Misla da će sasvim dovoljan biti list -Novi državni- što će ga ova stranka na razini republike uzoru na zapadnonjemačke socijaldemokrate uskoro početi izdavati.

Zbog nedostatka finansijskih sredstava v
ne izlazi niti informativno glasilo CK SKH sa
SDP a prema riječima njena predsjednika Tom
Baćelića, namjeru namjeru niti mogućnosti ne
slično glasilo ponovno pokrenuti. Inače umjet
-Komunisti - CK SKH-SDP nedavno je pokren
nove strančke novine.

novu strančnu novinu. I tako, svijatili, neobični i zanimljiv primjer o rianka HSS-a za Tijesno i Ježera i njihovo informativno novorodenče koje je bilo povod i razlog za počinjanja ovog teksta, ostaju osamlijen primjer. Želimo im da to sada već četveromjesečno prvo rođenče, glasa i do ozbiljnih godina pa neće sanjati u njemu pisati o povijesti već će možda jednako povijest pisati i o njemu.

D.FER

OSNIVAC: Općinska skupština
Šibenik

IZDAVAČ: novinsko-izdavačka i radio-difuzna organizacija Informativni centar Šibenik Direktor: glavni i odgovorni urednik Informativnog centra: IVAN BURIC

V.d. odgovornog urednika
ZDRAVKO KEDŽO

Urednici redakcijskog kolegija: Josip
pa Petrina, Živana Podrug, Mirk
Sekulić, Diana Ferić, Jagoda E
ceg, Dijana Šoko, Branimir Per
sa, fotograf: Vilson Polić

**Urednistvo Ulica Božidarja Petra
čvor 3, Šibenik**

Telefon: centrala 25-822, direct
tor 29-480. Pretplata in listă

SFRJ za tri mjeseca 39. za pola godine 78 i za godinu 156 dinara. Za inozemstvo dvostruko — žiro račun 34800-603-976 kod SDK Šibenik.

Rješenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fiziku kulturu SA Hrvatske broj 2029/1 - 1978. Šibenski list

Iloboden je osnovnog poreza na
promet.

TISAK: „Slobodna Dalmacija“ -
informativne djelatnosti, p. o. Split

OGLASI: 1 cm/1 stupac 50 dinara. Mali oglasi, obavijesti građana i posebna usluga regulirana su posebnim cijenama.

U službi

Nedavni pokušaj destabilizacije Hrvatske probavili je sna-
gom potresa vibracije kojega
je osjetio i ostatak zemlje.
Zabacilo je u prvi plan, među ostalim,
osjetljivost položaja općinskih Cen-
tara za obavještavanje i pokazao koliko njihovo djelovanje kada u sprem-
s medijima izmaksne kontroli može biti
razrešujuće pa čak i pogubno. Jer
općinski potres koji je u jednom trenutku započeo gradskim ratom
na politički ionako trugnim djelovima
Hrvatske s većinskim srpskim pučan-
stvom bio je Centar za obavještava-
nje u Kninu odakle su plasirani preko
lokalne radio stanice, stvarali valovi
(dez)informacija svući među već ra-
nije nadražene Sibe, opću psihičku
navodne ugroženosnost, a s druge strane
ne barikada unoseći stragnju za aut-
rašnji mir. Čak i u skromima onih najhla-
dnohranjenih. Tako se ova služba, obav-
ještajna funkcija koja se obično u na-
zivu dodaje i uzburjuvačka, inače se
donedavno pomalo počinjava velom
tajnovitosti, našla pod povećalom jav-
nosti koja za Centre za obavještava-
nje obično čuje u nekim incidentnim
situacijama. Manje je medijim po-
znato da Centri imaju značajnu i re-
bismo danas nezamjenjivu ulogu sek-
upljača gotovo svih informacija od
bitnog značenja za život jedne vrste
vjeline. To su mjesec gdje se na
njihovim način može osjetiti njezino
pulsiranje što je potvrđeno i u knin-
skom slučaju. Kako djeluju? Kako
im je uloga? Koma trebaju? Koliko
smijemo znati o njima? Bila su to pi-
šanja upućena gospodinu Ždravku
Stančiću sekretaru Sekretarijata za
narodnu obranu u sklopu kojeg dje-
luje Centar za obavještavanje u Šibeniku.
Budući da je gospodin Stančić
svoga in mjeseca na toj funkciji pre-
mda je kroz to kratko vrijeme imao
nekoliko vatreñih krštenja (ovojjetni
pozari i nemiri u Kninu), osobno je za
ova intervju pozvan gospodu Željku
Perišu do prije mjesec dana rukovo-
ditelja Centra i Mihovila Ćubrića sa-
dešnjeg u d rukovoditelja te službe
rešpektirajući pri tom njihova dugo
godišnje iskušivo u Centru.

Šibenski list: Da li se povećana
temperatura za vrijeme kninskih do-
gadanja osjetila i među operativcima
Šibenskog Centra za obavještava-
nje?

Stančić: Kako da ne. Imeli smo
pojačana dožurstva, ali i osobno sam
bio prisutan ta in. četiri dana do kasno
u noć Bojao sam se sličnim pro-
blema u našoj općini. Osim toga
u takvim situacijama morala bili vrlo
budni jer u Centru stoji ili mogu stići
razne štirkrene poruke povjerljivog
sadžađe. Tak smo mi prvi telefonskom
dobili tako ne kao lajnu, naredbu
predsjednika Republike dr. Tuđmana
da se uvede prvi stupanj pripremnosti
a čemu smo odmah obavijestili pred-
sjednika Izvršnog vijeća SO. U toj je
naredbi slajalo da moramo povećati
budnost, ali i strogo upozorenje da
se ne smije upotrijebiti oružje. Javili
su nam se razni ljudi. Neki s pod-
rgakama srpskoj državi u Hrvatskoj
i drugi za obdranu hrvatske domovine.
Jedan takav poziv stigao nam je
izdaleka čak iz Slavonjskog Broda.

Šibenski list: Kninski slučaj je
potvrdio što se događa kada se Centar
zaduši i kada se olječepi iz
stoga centraliziranog sustava obav-
ještavanja u Republici Jugoslaviji.
Imate li u objašnjenju što se tamo
zapravo dogodilo?

Stančić: Centar za obavještavanje
je tako još i zakonom propisano
mora biti u službi vlasti, a ne stranke
na magli. Medijim u Kninu su se
gospoda u Centru stvarala u službu
Srpske demokratske stranke, možda
i nekih ljudi iz općinskog uprave, tu
prvenstveno mislite na gospodina
Babića. Time su se udvojili iz repub-
ličkog sustava obavještavanja, a slje-
no se dogodilo u Obrovcu i Berkovcu.
Upravo iz straha da se to ne do-
goditi u Šibeniku bio sam u Centru in-
dakno in zato u noći. Bit će iskren
Bojao sam se da rezbio na zloupri-
jebi Centra i da nešto ne potkuša na-
sillo ući u zgradu.

Perić: Na primjeru državnog
učera u Rumunjskoj smo vidjeli koliko
je važno ovaj medij, radio i te-

Centri za obavještava-
nje, pa tako i Šibenski. Iz-
nikli su na temeljima all-
inih ratnih centara. Sazna-
nje da će skupa tehnička
i objekti čakati neki eventual-
ni rat bilo je ideja vodilja
nekolikim entuzijastima — pli-
onira, među kojima svakako
valja ubrojiti i Željka Peri-
šu, da se ti mrtvi kapitali in-
koriste u miru. Ideja nije bila
revolucionarna već je
počivala na postojećim
američkim iskustvima. Iako
se u to vrijeme, prije osam-
naest godina na sve što je
dolazio se Zapada gledalo
s velikim oprezom, centri
su do danas bezbroj puta
dokazali svoju oprav-
nost.

Pod nazivom Operativ-
no-informativni centar IV
SO ova služba osnovana je
u Šibeniku 7. listopada
1977., među prvima u Ju-
goslaviji, odmah iza split-
ske. U podrumskim prostorijama u Težačkoj ulici, naj-
bolje se vidi kako Šibenik
i njegova okolica daju. Za
putom preko kojeg radio
i telefonskim vezama
u Centru stiže većina infor-
macija, rijetko su minute
mira. Mogući izvori infor-
macija su gotovo nenabro-
jivi, od osmatračica preko
terenskih ekipa PTT-a,
Elektre, Vodovoda, radnih
organizacija, gradišta. Od
početke godine do 28. ko-
lovoza u 10 sati i 30 minuta
u Dnevniku rade zabilježeno
je 7175 informacija, pri-
mljeno kuću, barem još toliko,
a tomu većja odali
i 2684 obavijesti pristiglih
teleksem. Dnevnik rade
obično u ljetnim mjesecima
počinje ocjenom opasnosti
od požara, meteorološkim
izvještajem, od Čemobile
svakodnevno se mijeri i ra-
diološko zračenje tla i zra-
ka koja nikad nije prešlo
granicu dozvoljenog, ali do
podataka o zagodenju zra-
ka u Centru nisu uspjeli do-
ći. Sve nakon tih prvih u-
običajenih informacija je na-
izvještajnost, koja deštarici
operativaca Šibenskog
Centra za obavještavanje
ulazi u red službe. Josip
Vujić, Ivan Šimac, Neven
Antić, Željko Vranjković,
Ždravko Kuličić, Mihovil
Ćubrić i do prije mjesec
dana dugogodišnji rukovo-
ditelj Željko Periša ulgrani
su tim kojim je zajedno pro-
šao i veliki požar na Šubi-
ćevcu i incident u -Luci-
prije dvije godine pa ih ma-
te lage može više iznenaditi.
Još jedna specifičnost
vezana je za Šibenski Cen-
tar. U Jugoslaviji su, naime
samo dva puta aktivirani
sistemi za uzburjivanje, od
toga obe puta u Šibeniku.
Od negli znakovima sistema
ispitana su dva, za opas-
nosti od požara i radiolo-
ško-kemijsko-biotičku
opasnost. Nademo se da
će na tama i agitati, a da će
operativci Centra uzbur-
jati sistem provjeravati
samo nedjeljom, slobonom
— lačna u padne

vlasti

Željko Stančić

lar može dobiti samo s područja Kninu. Naš operativac je naravno sna-
đao pa predstavio kao nešto od nje-
govih i malo popričao s njim. Odgo-
vorio mu je: "Ovdje Šibenik, izvorište
Što želite?" Nakon toga se gospo-
din Rašković zahvalio i prekinuo raz-
govor. Sve ovo što sam kazao budi-
entirano je u našem Dnevniku rada

Šibenski list: Iz svega je jasno
koliko je u radu Centra važna povjeren-
ljivost operativaca. S obzirom na to
da je došlo do promjene vlasti i da
ste vi novi na ovoj dužnosti kakav
odnos imale prema zaposlenima u Centru?

Stančić: Mi smo dužni da im vje-
rujemo. Znamo da je stara vlast na
bitnim funkcijama instalirala svoje lju-
de. Nova vlast lo za sada ne može
Zato moramo vjerni vratiti onima koji su
tu. Oni koji, međutim, ne budu profe-
sionalno obavljati svoja obaveze morat će
iti. Do sada nije bilo nikoga
a da li će doći do racionalizacije rad-
nih mjeseta znali će se nakon izrade
nove sistematizacije radnih mesta
početkom listopada.

Šibenski list: Slobodno govorite
o telefonskom broju Centra 985. Da-
li to vrijedi i za funkcioniranje Cen-
tra?

Stančić: Taj broj može nazvati bi-
lo koji građanin ili radi dojave infor-
macija ili ako ga nešto zanima. Mi mu
možemo pružiti valjan odgovor ili ga
uputiti gdje ga može dobiti. Telefon
ski razgovori su ograničeni na tri mi-
nute iz razumijeva razloga da netko
ne bi napotrebno dugo zauzimao liniju.
Ali osim 985 imamo i broj 28-022
i to četiri istodobno slobodne linije
na tom broju. Brojevi su dakle javni
ima nažalost i zlonamjernih lažnih
dojava građana.

Perić: Teško je kazati gdje je
granica kada zvati, a kada ne zvati jer
Centru su potrebna sve informacije
koje pročišćene i provjerene šaljemo
na daljnju obradu. Pazile da biste
dobili barem približno sliku o tome
što je Centar ponovit ću da je to dio
Službe osmatranja i obavještavanja
zapravo njezino čvorilo, a samo je
dan njegov dio aktiviran je u miru.
Osmatračke stanice koje organizira
Služba osmatranja postoje isključivo
u ratu i nekim situacijama pred rat ili
u miru kada zaprijeđe elementarnih
nepogode. Mi smo imali najviše is-
kustva s požarima. Do prije dvije go-
dine Centar je imao deset svojih os-
matračkih stanica. Mi smo te ljudi
drimali, obučavali i olputštali i moram
reći da smo s njima postigli visoku
kvalitetu rada. Nakon toga prešle su
u nadležnosti Šumskih gospodarstva
i s njima imamo radio vezu. Danas
je Centar tako tehnički operativan
a naročito nakon njegove dogradnje
početkom lipnja ova godina, da nemaju
područja u općini koje ne može po-
kriti sakupljući informacije, nakon
toga djevoljni koordinirajući akcije
zaštitne ljudi i objekata u situacijama
kada je to potrebno. Danas je na
drosto nezamislivo da jedna općina
nema Centar za obavještavanje
i zbog toga što su općinski centri dio
sistema osmatranja i obavještavanja
Republike i dalej Federacije i zato,
premda je bilo dosta nedoumica od
njihovog osnivanja do danas ne brine
me perspektiva centra. Siguran sam
da će tek u višesranačkom sistemu
centri za obavještavanje da budu
prvi znaci.

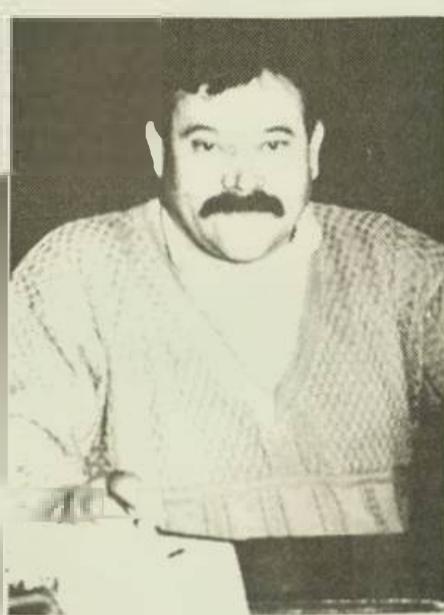
— Kad odes na posao nikad ne znaš što te čeka, kaže Josip
Vujić. Tako ni Mihovil Ćubrić nije mogao nasilutiti da će se nje-
govo cijelodnevno dežursivo u potak, 17. kolovoza, baš poklapiti
s početkom nemira u Kninu! — Oko dva, tri sata popodne
osjetilo se da se nešto događa. Počelo su nam stizati prve in-
formacije, ali i dezinformacije. Bilo je dosta poziva iz Srbije,
strašno puno provokacija. U Dnevniku to nije zabilježeno jer nije
ni za uši, a kamoli za papir, ali peovali su mi i četničku i ustašku
mater.

Izleviju, a kninski slučaj nam je pokazao da ukoliko netko kod nas želi os-
vojiti vlast i mora najprije osvojiti Centar za obavještavanje. Jer to je
čvorista cijele službe osmatranja i obavještavanja
i obavijestavanja na području općine
u kojoj se slijevaju sve informacije
važne za njezin život bez kojih struk-
ture na vlasti ne može vladati i ruko-
voditi situacijom. Slažem se s gospo-
dinom Stančićem da Centri ne smiju
biti u službi stranke već vlasti. Kada
je krenuo ovaj naš višesranački sig-
nam Komitet Saveza komunista pre-
krenuo je svoju direktnu vezu za Cen-
trum jer višesranački sustav taj pri-
vilej poznaje

Šibenski list: Da se u Kninu, po
svemu surađi, radi o uzurpaciji
Centra od strane SDS-a može po-
svojediti i jedan telefonski poziv
gospod na Jovana Raškovića.

Stančić: Gospodin Jovan Raško-
vić zvao je ovaj Centar 21. kolovoza
u 17 sati i 46 minuta i nakon što se
predstavio upitao: "Molim nekoga od
naših, tu u Kninu. Mislio je da je do-
bio Centar za obavještavanje u Kninu
jer mu nije bilo poznato da se nije sje-
lio da tako svu Centri imaju isti broj.
985 morale okrenuti pozivni ukoliko
zovete izvan općinskog područja
a isto tako nije znao da kninski Cen-

ma nesporazuma

D. Zafranović

novišta prozvanih uvinjek neobjektivni). Se-mozvani predsjednik (kako ga mnogi nazivaju) Samostalnog sindikata invalida rade obraća se pismom generalnom direktoru (?) s optužbama da -stari sindikalni aktivisti politikom upisa zimnice učenjuju i obmanjuju radnike na laj način da ne dozvoljavaju bez razloga, radnicima koji još nisu učlanjeni u -novi- sindikalni invalidima rada učlanjenim u Samostalni sindikat invalida rada TLM-a upisivanja zimnice, a isto tako obaveještavaju radnike o tome da neće moći ubuduće konstiti organizirani aktivni odmor u Roglu, Rogačkoj Slatini, Krapinskim toplicama i ČSFA-u kao i to da nemaju pravo na korištenje novootvorenenog -diskonta- i tako dalje, navodeći i imena onih koji su -za to plaćeni od strane Poduzeća a ne Sindikata-. Da prethodno između sa-mozvanoj i legalnog predsjednika Sindikata u TLM-u nije bilo dijaloga potvrđuje i demant odgovor koji na adresu Dana Kneževića upućuje Davor Zafranović.

U svom odgovoru nišam mogao zabići sumnju da Knežević koristi bolest ljudi da bi ostvano neke svoje fiks ideje, te da sve što radi nije u interesu invalida rada, istakao je D. Zafranović. Nisam mogao zaobići imena okrvljenih koji se zapravo nikada nisu havali zimnicom. Jedan od njih je Nenad Peinčić dok se Antica Ivčić zimnicom bavi samo ulikovo što kontrolira kompjuterske liste rada i uvađa u pravilno obustavljanje rata. Ja samo polpisujem ugovore, a zimnicom se zapravo bave oni koji nisu prozvani Vinko Žuković, Ivan Lajbur, Goran Juras i Mire Daja.

Najveći Kneževićev biser nastavlja Zafranović, zapravo je to što ovakve optužbe protiv Sindikata upućuju upravo u vrijeme kad se Sindikat prestao baviti nabavom zimnice a cijelokupni poslovi prepustili -Vajdi iz Čakovca i -Šibenikom- diskontu. Jedini posao s tim u svezbi biće prikupljanje ponuda i nije tajna da ćemo to doista raditi samo za svoje članove, što je uostalom praksa svugdje u svijetu gdje postoji Sindikat koji i jest tu da štiti članove, a ne one koji to nisu. Što se drugih optužbi liča iako ih nije teško demantirati, jer invalidi rada više od 50 posto njih redovni su korisnici aktivnog rekreacijskog odmora u našim odmaralištima.

Da li je riječ o nesporazumu ili namjernom podmetanju -klipova- što se Kneževiću impulira teško je usvrditi, tim prije što do Kneževića u pripremi ovog leksa nismo uspjeli doći (ostali su samo dokazi njegova ranijeg obraćanja Informativnom centru, uz ostalo i spomenuto pismo), ali je činjenica da ne vodi ničemu osim ne-potrebnom rasipanju snaga uz gotovo bujicu problema u poduzeću koje radnike ne mogu osaviti inferiornim. Zdrav razum, ipak teško ostavlja prostora logici da su (radnici) rješavanje problema pa i pitanje rada i nerada ostavili poslovodstvu Poduzeća a svi svoju pažnju usmjerili na povećanje osobnih dohodaka. Naravno, preko

(donekle osporavanog) Sindikata, čijem predstavniku s razlogom poslavljamo pitanje (zenemarujući na trenutak druge za-vrata i sukob) nisu li ovekvi zahtjevi u prilično složenim uvjetima privredovanja TLM-a pomalo nerealni?

Znate u čemu je problem, u radu sindikata trenutno nema pravila ponašanja, pa je anarhija, čak i u zahtjevima razumljiva. Problem je, međutim, i u tome što su oni koji pošteno rade (u toj sveopćoj anarhiji) gubitelji pa jednu šansu u eliminiranju te anarhije vidim u polpisivanju kolективnog ugovora koji će uz ostalo, precizirati cijenu rada. Ono zrog čega mi pro testiramo jest činjenica da ni kod drugih na primjer u vojsci, općinskim organima uprave, pa i komunalnim poduzećima nije utvrđena realna cijena rada, a place su ipak povećane. Sloga je teško komentirati i da li su naši zahtjevi realni, no u jednom jesu, jer ne radimo na pamet, nego na osnovi inflacije a podrška tom našem zahtjevu za povećanje osobnih dohodaka je u tome da je trenutna cijena aluminija daleko manja od prošlogodišnje, istodobno uz veće cijene glinice i više učešće troškova električne energije, a poslovanje je u prvih šest ovogodišnjih mjeseci ipak pozitivno. Logično je očekivati i nastavak takvog trenda jer u posljednje vrijeme -skoli-ja-je i cijena aluminija na tržištu. Ukoliko bi se proveo i realan kurs DEM-što Savezna vlada stalno traži, mi bismo kao veliki izvoznik mogli očekivati (realno) povećanje osobnih dohodaka. Smatramo da naš zahtjev o povećanju osobnih dohodaka od 25 posto (do kraja godine prosječan bitreba biti 1000 DEM) nije nerealan, jer bismo, slijedeći inflaciju u Hrvatskoj u šest ovogodišnjih mjeseci od 60 posto, tek s povećanjem od 24 posto dosegli razinu osobnih dohodaka iz prosinca ove godine.

Ovakvi zahtjevi u neposrednoj su svezzi sa zahtjevima za ostavkom rukovodstva. Davor Zafranović potvrđuje da nije nječ u glasinama, a rukovodstvu je, za eventualne pomake u poslovanju ostavljen rok do 15 rujna ove godine.

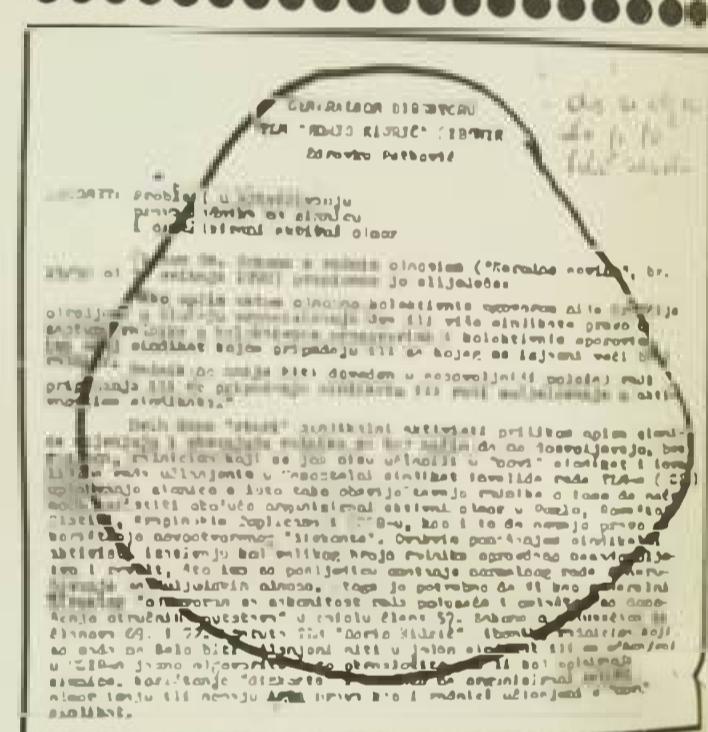
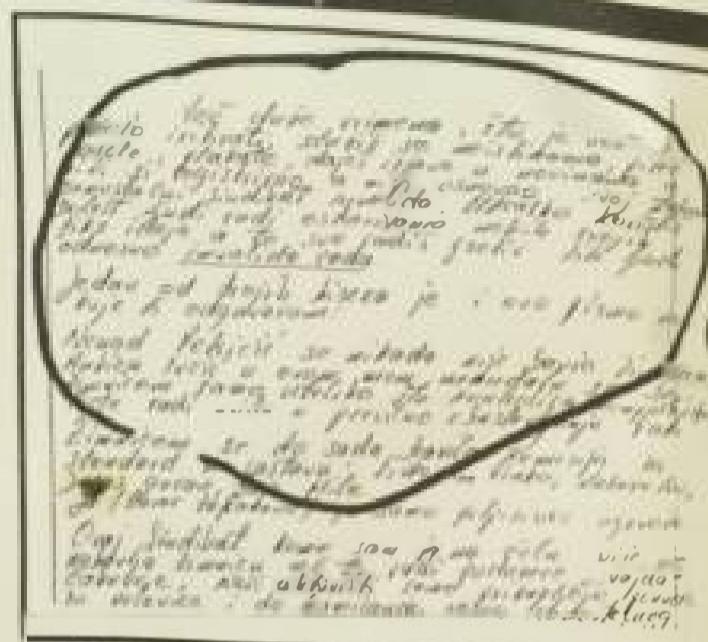
Ovakvi zahtjevi izglasari su na zborovima radnih ljudi, zbog niza propusta rukovodstva evidentnih u posljednje vrijeme. Sindikat, logično mora stajati za radnički zahtjev, pa je i usvojen, ali uz određeni rok da na bi bilo komljenja preko kolje na. Naime, generalni direktor je, prema Za-konu o poduzećima dobio svu vlast, a nije je koristio kako treba. Njegova greška je što nije negradio proizvodni rad, što nije odvojio rad od nerada, odnosno radnike od neradnika, uz odgovarajuću stimulaciju za one prve. Graška je i to što dopušta da mu se pojedini direktori sektora izravno suprotnstavljaju. Iražeći čak odvajanje od poduzeća, a protiv volje radnika, a ipak ostaju na istim radnim mjestima. Prav rukovodilac, koji zastupa interese radnika, ne bi smio tako postupiti. U najkraćem Petković bi konačno trebao početi vladati, naravno u skladu sa Zakonom o poduzećima, a ne sve prepustati slučaju.

Na pitanje — u kojoj mjeri je u sve to politika upleta prista Zafranović je iznosi:

Sindikat smjenjuje traži istključivo na osnovi uspješnosti poslovodstva i samog Poduzeća, a ne na osnovi Petkovićeva političke proglosti, ili prošlosti njegovih suradnika. Ipak, tražio sam razgovor i s predstavnicima šibenskog ogranka HDZ-a da bih odgnao sve eventualne sumnje.

Ima li politike u -sindikalnoj- butigiji TLM-a, koliko ima nesporazuma teško je ustvrditi. Tim prije što su mnogi visoki (dakle republički) sindikalisti bili spremni tvrditi -dok je politike bit će i Sindikat (očito ne obralno!), ali jedno je izvjesno — bude li je manje pravna i socijalna zaštita radnika bit će valjanja. Tim prije što se u razgovorima o novom sindikatu TLM-a žeštoko ističe leza (na čemu li samo zasnovana) da radnika i ne treba zanimali rad već samo zarada, ta da je briga o onom prvom istključivo na poslovodstvu poduzeća. Uzmemo li je za ozbiljno tešku se očeti dojm u da tu baš sve neće -stimati-, te da, možda, upravo olude i potječu svi problemi?

D. ŠOKO

AKCIJE "ZELENE AKCIJE"

Ekološki pokret -Zelena akcija- Šibenik, kao jedna od 35 političkih stranaka u Republici Hrvatskoj, potvrdila je u proljetnim izborima kako je sredini popul Šibenika više nego potreban pokret koji će djelovati na razvijanju ekološke svijesti građana i pokretanju konkretnih mjeru za očuvanje zdrave prirode. Naime, u Šibensku su Skupština općine, kao jedinu u našoj republici, izabrana i dva predstavnika -Zelenih-, Ivan Lambaša i Ivica Pipunić. No, pozitivni rezultati na izborima nisu označili i konačno aktivnostima Šibenskog ekološkog pokreta. Naprotiv, u razgovoru s članicom -Zelene akcije- Šibenik- gospodinom Ivanom Lambašom saznajemo da nije bilo ničeg poduzetih ekoloških akcija u protekla tri mjeseca.

• U Statutu -Zelene akcije- Šibenik- piše da je jedan od njihovih ciljeva stvaranje demokratske ekološke javnosti sposobne i zainteresirane za kontrolu i utjecaj na javne i privatne djelatnosti koje jesu ili mogu postati zagadivača. Kakvi su rezultati na tom planu došao poštignuti?

- Želio bih istaknuti da već sada možemo govoriti o sasvim određenim rezultatima. Ne počeku, moram naglasiti da je ZA Šibenik prije dvadesetak dana dala priopćenja za javnost vezano uz izgradnju marine u uvale Podsolarsko. Kao što je poznato gradnja marine nije dozvoljena zbog neriješenog pitanja ispušta otpadnih voda na čiju smrtonosnu rješavanju inžistirali. Pošto ne postoje nikakvi filteri, u uvale Podsolarsko stvoreno je omrivo dno, zahvaljujući otpadnim vodama TLM-a i ostalih zagadivača. Gradnju marine ujetovale smo rješenjem log ispusla, a uz to i postavljanjem gradevinske dozvole koju nemaju ni investitor -Elemes- ni izvođač radova - GP "Pomigrad"- iz Splita. U takvim je okolnostima srušeni savjet ZA Šibenik zatražio od TLM-a ekološku studiju o izgradnji marine. No, unatoč postavljanju rečene studije pozitivnog odgovora nije bilo. Uz to se postavlja pitanje počeo je mjeri studiju pisana po mjeri investitoru ili zdrave prirode. Takoder, poznato je da se marina gradi na terenu koji nije dodijeljen investitoru, već na terenu uzurpiranom od društva Brodarica i pomorskog javnog dobra. Na inžistiranju ZA Šibenik, općinska je vlast uspijele da daljnje zaustaviti gradnju sporne marine sve dok se ne rješi ekološko pitanje i ne ishoduju potrebne dozvole.

• Kako bi rješenje, pa Vama predstavljalo i očuvanje prirode i izgradnji ovog turističkog objekta?

— Još od početka srpnja kada je akcija pokrenuta, naš se pokret zalaže za ugradnju takvih filtera koji bi omogućili dotok kamenski čiste vode u more. Ipak, takvo rješenje išči, prije svega u rukama TLM-a i Elemesa. Budući da se u blizini nalazi i HTP-Solaris, ekološki prihvativi izlaz nužan je i za to ljestvovlje kojo je se vozano uz to, već i priključilo zemljama -Zelenih-

• Osim pri gradnji marine u uvale Podsolarsko -Zelena akcija- Šibenik- reagirala je i na red komandola Vukovac i esfaltne baze u predjelu Njivica, zar ne?

— Da, Zelena je akcija preko Skupštine općine Šibenik pokrenula pitanje preseljenja jednog i drugog objekta izvan grada. U tom je prveću općinsku vladu formirala rednu grupu koja je već na svojoj prvoj sjednici zaključila kako i komandolom Vukovac i esfaltne baze prije preseljenja moraju u roku od dvadeset dana smanjiti zagadivanje okolice i dok je GP -izgradnj- poduzela konkretne korake da se smanji zagadivanje uzrokovano radom komandoloma poduzeća -Kamenar- oko esfaltne baze nije učinilo ništa, tako da su i dalje nastavljene emisije štetnih produkata iz te baze -Zelena akcija- i dalja zahljjava neodgovido preseljenje i komandoloma i baze, jer je život stanovnika Njivice i Materica postao nemoguć i bez dvojbe opasan za zdravlje. Redna grupa izvršnog vijeća općine upravo radi na iznalaženju nove lokacije daleko od naselja.

• Ekoloških je problema bilo i u Sparadićima?

— Sto se liče Sparadića problem je bio u ispuštanju tekućih voda privatnog autokampa u more. Za jedno s općinskim i republičkim sanitarnim inspektorom uspjeli smo zaustaviti ovo zagadivanje na zadovoljstvo više od trideset stanovnika Sparadića koji su i pokrenuli akciju poljopravnom policijom protiv vlasnika autokampa. On je sada primorao pravilno rješavati problem tekućih voda, a uz to je i sanirana cina jama koja je ovim ispuštanjem došla na rub ekološke smrte. -Zelena akcija- može se zadovoljstvom konstati da je bio inicijator poduzetog i potpunosti uspjela u svojoj namjeri.

• Kakvi su slavovi ekološkog pokreta -Zelena akcija- Šibenik-prije voditelj gradskim zagadivačima TEF-u, Luel TLM-u...

— Kad je riječ o TEF-u program -Zelene akcije- inžistira na obveznoj ugradnji odgovarajućih filtera u najkratčem roku. Međutim, svesni smo da to ne predstavlja i konačno

Rak rane Šibenika

I. LAMBAŠA

I. PIPUNIĆ

odustajemo. Budući da se radi projekt novog odvoda otpadnih voda grada prema olivenom moru, o kojem su se došao stajavala u mandatnisku luku nadam se da smo korak bliže ekološki zdravoj luci.

• Da li je TLM u drukčijem položaju od ostalih gradskih zagadivača?

— Ne, naprotiv. TLM je ekološka rak-rana Šibenika i njegov najveći zagadivač. Kako saznam, u TLM-u upravo namjeravaju otvoriti i treći hal u ekološki sigurnijim pedima, no -Zelena akcija- već ima skusiva sa gledanjem eksperimentima i nije uvjeren u njihovu svršitost. Osobno smjerim da je najbolje rješenje da TLM nestane! Budući je u podužnosti za izradu finalnih prozveda turističke djelatnosti, pomorsku i ne tvornicama poput TLM-a. Mislim da je to mišljenje i najvećeg dijela Šibencana.

Razgovarao: B. PICULA

OSNOVNO ŠKOLSTVO NA POČETKU NOVE GODINE

Očekivane promjene i naslijedjeni problemi

strukčnjaka, jedino u situaciji kad škola raspolaže potrebnim prostorim i kadrivskim mogućnostima, te uz posebnu potudu Sekretarijata za državne djelatnosti. No, na području cijele op-

ćine svega je nekoliko pravilica kojih još nisu napunili gest godine.

A kad već spominjamo prostor, ne treba započeti činjenicu, da će i na početku nove školske godine sve gradске osnovne škole morati raditi u tri smjene. Najteza je situacija u školi -Lepa Šarić- u kojoj je 1250 učenika, pa su i prostorije provjerovali namijenjene koaktivnoj gimnastici danas iskoristene za dva razredna odjeljenja. Koliko je to hindikep najbolje ilustriraju podatci o čak 40 poslošibenskih osnovaca s teškim deformitetima kralješnicama i stopala. Jedini prostor u gradu opremljen ovim omnim bio koaktivnoj gimnastici treba danas je ispunjen školskim klubovima.

Situacija će biti znatno lakša, kaže u nastavku Ambroz Benela nakon dovršenja školske zgrade na Videlicima, a to će sigurno biti do početka iduće školske godine. Škola na Videlicima uvelike će riješiti prostorne probleme -Lepa Šarić- i -Maršala Titu-, a preuzeći će i svih osam odjeljenja područne škole u Račinama.

Nedavno objavljena vijest, da na početku ove školske godine neće biti raspisivani natječaji za nastavnike u osnovnom školstvu u situaciji kad je Zavod za zapošljavanja prijavljeno čak 40 nastavnika razredne nastave, a istodobno se oni koji su ispunili uvjete za misavinu jednostavno ne dešju na svojih radnih mjestima, izazvala je bijeno komentare.

Dogovorili smo se da počekamo sam početak školske godine, da vidimo stvarnu situaciju u pojedinim školama, pa da nakon toga od-

lucimo da li ima potrebe za novim ljudima, obavještava Benela. Znate kakvu situaciju imamo posljednjih godina. S jedne strane želimo raspljeti učenike, pa smanjujemo satnicu, a druga strana, bio je prvič iz jeseni u jesen se smanjuje, pa je onda razumljivo da se javio vlastni nastavnik. Mi čemo taj problem potučiti djelomično riješiti raspoređivanjem nastavnika u one škole na području općine, gdje nedostaje određenih struka. Dakle bez obzira na to u kojoj je školi nastavnik zapošten, sačiće mu nedostaju do puno satnice odrediti će u drugoj školi, gdje za takvim kadrrom postoji potreba. Onim nastavnicima kojih ne budemo mogli rasporediti, a nedostaje im pet godina ili manje do mirovine, otkupili ćemo ih. Preporučeno je također svim nastavnicima kojih imaju 35 godina rednog sljeća, da odu u misavinu i prepuste svoja mjesto novim, mlađim nastavnicima. Naravno, za one predmete, za koje kadrski nedostaju u svim školama, trebal će što prije primiti nove ljudje.

O promjenama u programu osnovnog odgoja i obrazovanja ljetakod se u posljednje vrijeme ne govori. Nedavno se u javnosti čuđa i da će u novim godinama i situaciji primjerice rođenica tako da neće škole valjati svega ponovno. Dakle, O svemu bi koracići, ali nekako da se ne mijenja im u nizim razredima. Čak i u najvećem svega u predmstuču. U višim razredima i u srednjem, ali i u pojedinim školama, učenici će početi polugeći.

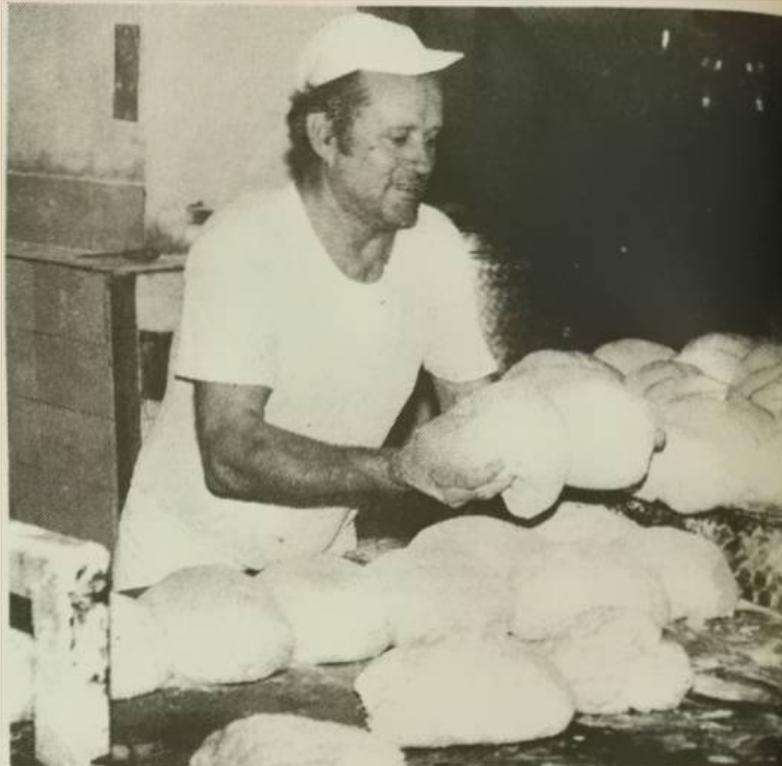
Z PODRUG

NOĆ U
„KRKINOJ“
PEKARI

PEKARSKA DUŠA

Ovdje se kruh odmara. Da odmah uđe u peć, ne bi bio niti izdaleka onakav na kakvog smo navikli.

Spiro Pavasović, preklopjeni -mišar- iz ovalnih kugli pjesma nakon kvasanja. Pre

Paćen kruh. Čeka na transport. Stvoreni su uvjeti (najsigurniji) da prije odlaska u trgovine čeka najmanje osam sati.

Drago Delabarbara, jedan od najiskusnijih „Krkinih“ pekarja -čeka- pečen kruh ispru

Ivana Marasović, tehnički pripravnik na farinografu kojega u internom laboratoriju -Krk- ima već dvije godine. Provjera kvalitetu brašna Somborsko je najbolja.

Mira Davidović i Ojdana Gulam na tzv. -novoj liniji- odavde, preko njihovih ruku ide dalje u proces.

ŠIBENSKOG KRUHA

Senski list
1980.

Kada je Štor Sipe Šare prije toliko godina gradio svoj pekarski kompleks, sigurno nije mislio da će služiti i unucima ljudi kojima je sprovezeno proizvodio kruh. Nakon rata proganjao kao kulak, a po prćama mnogih golova i ihnevan od onih kojima je davao -na brk-, gospodin Šare, makar i upokojen, ima vještiju -rehabilitaciju- u svakodnevnom govoru. Nema onoga tko kupuje u -Krkini-, svaki odlaže kod Šare, čak je i do jučer u pogonu bila jedna peć iz onoga vremena. Sviđalo se to nekome ili ne, ali predratni je bogataš dugo, dugo vremena hranio istinu posrednoj socijalističku sirotinju poreznih godina.

-Krkini- je kruh oliranog generacije i generacije. Za koliko je samo kilometara cesta ili kilometra zgrada ona velika štruka od kila u kombinaciji s jettinom salamom i vrućom pivom, bila -pogonsko gorivo- i kolikom je samo broju nekadašnjih seljaka bila prvi kontakt s bijelim kruhom, nedostužnom -turatom?

Gdje je kruhu duša?

U dvorištu -Šare- - -Krkine-, u desel navečer još ne minšu svježe štruce, ali se miris kvasca i brašna uvlače u svaki nabor odjeće. U dvorištu je nemoguće ući, a da se ne prode pored portira koji iz aluminijske kutice upravlja velikim željeznim vratima. Do -Krkine- restorana ide se vanjskim betonskim stepenicama gdje je, u podnožju velika hladnica za kvasac sir (za burek) i sve ostale sirovine što se konse u proizvodnji. Ljiljana Antunac, Šefica -Krkine- pogona u Primoštenu otvorenog lanjskog ljela i Ivica Marasović na pripravnicičkom stazu, ovde su zaposleni kao tehnolozi i naši su većerašnji vođici. Restoran je svježe izbijeljen, a od posljednjeg reporterskog posjeta prije dvije godine čini mi se ovoga puta sjedimo na novim rasklopnim sjedalicama živih boja i poslije se uvjeravamo da je kao i prije, hrana jednak dobra. U samoj štici ove istine, ne osobite sezone, radio se mnogo, a saznajemo i podatke da je -Krkina- u svoja tri pogona (Šibenik, Primošten i Zaton) na tržištu kruha u općini prusulna s oko pedeset posto ukupne proizvodnje dok oslastak podmira -mala vojska- privavnih pekar. Posljednjih godina istina ovdje proizvedena kruha se smanjio, ali sve ostalo naka ostane poslovnom lanjem. Govore tehnolozi kako je posljednje vrijeme sve izraženiji marketinski probaj s novim vrstama i oblicima kruha uspijehan kako-kada izgleda da se naši ljudi, ako se i odluče kušati neku od novih vrsta kruha, vrlo brzo vrataju na onaj -klasični- bijeli kruh koji se najviše i provode. Naši tehnolozi sa žaljenjem su konstatirali kako je recimo, projekt -kukuruzni kruh- nešto vrlo malo odjeka na tržištu. Treba u tome malo pečki udjeliti i trgovcima jer kako su nam Ljiljana i Ivica rekli, potestio oni naručiti znatnije količine samo jednoga kruha jer im je tako jednostavnije, pa assortiman koji se reklamira često na policama dučana i nije prezentiran. Kad smo posjetili ovaj pogon narudžba -djelatna- kruha obogaćenog bijeljančevina, a s manja ugljikohidrata, iznosila je svega 400 komada. Nikome ugleda, nije do dijele (može li čovjek, recimo, dnevno pojesti štrucu -djelatnu kruhu pa smršaviti?) a bi jedo je brašno i kruh od njega već -ge nešto- usaden u ovim našim krajevinama kao znak dobroga života. Naravno, imamo pitanja. Na primjer, da li neustaljena kvaliteta možda može biti razlogom što neke vrste kruha nakon promjene na tržištu ne traju dugo. Zbog čega je recimo moja omjena ražena -segala- u posljednje vrijeme toliko blizu?

I dobijamo odgovore i ova -blje

da- segala je ražena samo što se uviđek od nabavljača i ne može dobili isti tip brašna. Za onu tamniju trebalo bi -TIP 1250- a može se nabaviti u posljednje vrijeme samo -850-. Zatim, mnogo ovisi i o kvaliteti brašna posloku vlage njegovu skladištenju i nabavljaču.

Kruha treba mnogo, a pekara je sve manje. Ono sto su nekada radile ruke, zamijenili su strojevi i moderna tehnologija

Sve manje pekara

Pričaju tehnolozi: »Dodu kolege iz Županje iz Slavonije ravne, žilnice, pa se čude kako dobar kruh imamo! A Šibenski pekari već znaju sve tricove ove stare pekare. Kada je jugo, oni što prave smjesu izazdu u dvorište osmolire nebo i odmah znaju da li će, zbog ustajene kvalitete slaviti više ili manje kvasca. Tehnologija koja se ne uči na fakultetu, već u dugim noćima stvaranja kruha! Eto i odgovora na pitanje gdje je kruhu duša. U svim onim satima pekarskog iskustva, pipkanja tijesta u inači gotovo pa automobiliziranoj proizvodnji. Svi će priznati da ništa ne može zamijeniti staru krušnu peć, ali će naši tehnolozi reći da niti jedna krušna peć ne može naprati onoliko koliko je kruha željnom tržištu potrebno.«

Upravo je moderna tehnologija možda i uništila ono klasično pekarsvo kao zanat. Drago Delabarbara, jedan od -Krkinih- asova, šegrtovao je recimo, kod starih pekara počesio umoran spavajući kraj lople peći. Kvalifikacija je u sve više slučajeva dobija

Vrata kruha koje svakodnevno izlaze s -Krkinih- linija: VIKEND, KAKA, PANIN, FRANCUZ, STANDARD, ROGENA, DUETIN, RAŽE-NI. U pogonu postoji uviđek jedan dežurni, koji po potrebi prima iznenadne narudžbe i proslijedjuje ih u proizvodnju.

RECEPT

Tehnolog Ivica Marasović i pekar Rozario Perkov često imaju recept za kućni kruh: na kilogram brašna treba staviti dekagram i pol soli 2 dekagrama svježeg kvasca. I ovise o vrsti brašna, umjesti se 5-5,5 dl mlačne vode. Peći 15-16 sati na temperaturi od 250 Celzijusa.

U samom pogonu, a Rozario Perkov, nekadašnji predavač pekarsva u industrijskoj školi i zaposlen ovde već 33 godine reći će da bi se na tehnologiju iz recimo 1963 godine bilo nemoguće vratići, jer osim njih nekolicina niko i ne bi znao napraviti velik dio posla kojeg danas rade strojevi.

U primjeru je pogon, nedavno renoviran, a od prije nekoliko mjeseci stvoreni su i uviđeli da kruh obvezno odlažava osam sati prije transporta jer bi u prolivnom onako vruć, zaparen u sanducima transportnih kamiona u trgovine slizao znatno smanjene kvalitete. Jara je velika, sva je sreća da je te većeri bilo malo hladnije. -Mišeri- u pravilu iskusni pekari, kraj velikih -baja- mijesaju smjesu prema ustajenoj recepturi ovisanu o vrsti kruha. Sastojke naravno određuju tehnologiju, ali kvalitetu smjesu iskusna pekarska ruka. U sistemu automatiziranim osamdeset posloj jedan je od lakih -Špira Pavasović- koji je od 1963 godine otako radi, pa do danas svega četiri da na bio na bolovanju. I ne sjeća se kada je radio po danu posljednji put. I uz sve to i gotovo nesnosnu vrućinu u kojoj rade, -rđan u bijelom- nemaju biti nešiciranog radnog stola. A da je kruh svima različit govor i podatak da recimo u Primoštenском pogonu, radi samo jedan Primoštenac.

Tovare se prvi kamioni jugo je. Prema mojim bilješkama kvasce je u kruhu danas bilo manje

B. PERIŠA
Snimio: V. POLIĆ

Restoran na katu Čisto, uredno. Svi hvale hrani.

Opal Drago Delabarbara. Sa ove linije izlazi -Sibenka-, najpopularniji kruh na tržištu Među stranicama rada mora biti Sve je automobilizirano.

Golova tijesto oblikuje se na ovome stroju, a nakon toga na vaganje. Ona štruka -od kila- ima zapravo 70 dag. Ta ležina istaknuta je na svim članovnicima.

MEDICINSKI CENTAR

Kada transformacija?

Zamršeno kluklo problema u Šibenskom Medicinskom centru počelo se odmolavati već nakon mjesec dana rada privremenog organa u tom kolektivu. Prva analiza izuzetno bolesnog stanja koje je dovelo i do akutnog nezadovoljstva Šibenskih zdravstvenih radnika dale su neke odgovore na već odavno postavljeno pitanje o njegovim uzrocima:

Pokazalo se neglatovanju članovi peličanog primudnog organa na čelu s dr Zlatkom Dujlđem da značajan dio krvica za dovođenje Medicinskog centra pred kolaps snosi upravo SIZ zdravstvenog osiguranja koji je najviše rečeno uzračao i ovu zdravstvenu instituciju i prava zdravstvenih osiguranika namećući im umjesto zakonskog posredovanja neprihvativu odnose. Tako je sasvim neopravdano i neregularno Medicinski centar bio plaćen paušalno a na ne temelju obavljenih usluga i utvrđenih cijena. Osim toga, dok je taj kolektiv grao i gubicima i besparci, SIZ zdravstva je kreditirao neke druge djelatnosti i to uz simbolične komata ili čak beskamatno u vrijeme galopirajuće inflacije. Zanimljiv je i podatak da je zbog sporosti rada SIZ-ovske administracije, tzv. -otpisanih računar Medicinski centar

u prvom ovogodišnjem polugodištu izgubio čak oko 1,6 milijuna dinara. Privremeni organ u Medicinskom centru ukazuje i na nezakonit postupak kojim je SIZ omogućio povećanje plaće radnicima Medicinskog centra oslobođivši taj kolektiv jednostavnog plaćanja obaveza za zdravstvo! Zbog svih tih nepravilnosti tražit će se od Službe društvenog knjigovodstva da obavi temeljni analizu poslovanja SIZ-a i to ne samo u skladu sa Zakonom o finansijskom poslovanju već i Zakonom o zdravstvu koji pruža mnogo oštiju disciplinu za utvrđivanje tih nezakonitih radnji.

Prema dosadašnjem uvodu privremenog organa mnogo nepravilnosti je bilo i u ponalažnju bivšeg poslovodstva Medicinskog centra koje je često odluke donosilo mimoizlažeći samoupravne organe ali i stručna lječila dajući ponekad i protivnog interesu te medicinske ustanove. Preispitivan je i posebno postupak koji je prethodio početku gradnje zgrade nove kirurgije, ono što je otkriveno moglo bi se nazvati pravim skandalom. Naime, tehnička dokumentacija za tu investiciju plaćena je čak 356 000 zapadnonjemačkih maraka što je, kako ističe primudna uprava, daleko iznad stvarnih cijena. Osim toga, za gradnju nove kirurgije nije izrađen niti investicijski program niti

su dobili građevinsku dozvolu a radovi su počeli bez odluke Radničkog savjeta. Zanemarene su i primjerde i prijedlozi -strukre- koja smatra da investicija nije u skladu s potrebama kirurške i kirurgije. Privremeni organ zaustavio je započetu gradnju zgrade kirurgije, dok se sva postojeće nepravilnosti ne isprave.

Osim analize zatećenog stanja privremenog organa u Medicinskom centru na uvođenju radne discipline što se posebno očituje u radnom vremenu ambulanata primarne zaštite koja sada radi i do 11 sati uvečer, kao što je to i propisano, a ne do 18 ili 19 sati, kao što je bio slučaj do sada.

Uvođenjem privremenih mjera u Medicinskom centru pokazalo se izgleda ipak opravednim. No privremenom organu tek predstoji težak posao postavljanja ovog kolektiva na zdrava noge. Istočno, 12. rujna bit će u Medicinskom centru održan referendum o ukidanju sadašnjih dvaju OOUR-a i osnivanju jedinstvene zdravstvene ustanove shodno novom Zakonu o zdravstvu. Medicinski centar je sada jedina zdravstvena radna organizacija u Hrvatskoj za koju važe stan ZUR-ovski principi budući da se nije transformirao u skladu s novim društvenim promjenama.

D.F.

USKORO REZULTATI NATJEČAJA ZA NAJUREDENIĆU MJESENU ZAJEDNICU

MJESNIH ZAJEDNICA NIGDJE

Početkom turističke sezone izvršno je vijeće (još u starom sazivu) otvorilo natječaj za najuređeniju mjesnu zajednicu te najuređniji okoliš zgrade, najlepši balkon i vrt. Ovi dani po treći se put sastala Komisija za realizaciju tog natječaja, pregledala prijave te napravila raspored obilaska prijavljenih vrtova i balkona. Naime, zanimljivo je napomenuti da se na natječaj nije prijavila niti jedna od naših mjesnih zajednica iako je upravo za najuređeniju mjesnu zajednicu Turistički savez općine osigurao vrijednu nagradu od 50 tisuća dinara! Ni mjesnim zajednicama ne trebaju ta sredstva ili je toliko teško održavati urednost i čistoću? Što se tiče obavještenosti Slobodna Dalmacija, Radio-Šibenik i Šibenski list objavili su natječaj, opetovanio pisali o njemu a Radio je čak dva puta svakog tjedna u terminu emisije Ljetni MOZAIK kontaktirao sa slušateljima te na taj način zaprimio više od trideset prijava vlasnika vrtova i balkona. Na adresu izvršnog vijeća, komisije te Slobodne i Radio-Šibenika stigao je ovih dana i jedan zanimljiv telegram što ga je uputio Ivan Mandić, jedan od onih koji su se prijavili za natječaj pomalo razočaran što ga Komisija još nije posjetila. Odmah pri raspisivanju natječaja objavljeno je da će se odluka donijeti polkjed sezona, najvjerojatnije tek polovicom rujna kako bi prije svega mjesne zajednice a onda i gradani tijekom cijelog ljeta održavali te svoje balkone i vrtove.

Bez obzira na činjenicu da mjesne zajednice nisu pokazale zanimanje za sudjelovanje na natječaju članovi Komisije kad budu obilazili prijavljene balkone i vrtove izvršili će uvid u stanje u mjesnim zajednicama (prvenstveno priobalnim okrenutim turizmu) i to po utvrđenim kriterijima. Što se tiče rasporeda obilaska komisije on je sastavljen ovako: 31. 8. 90. - Zaton, Vodice, Tribunj, Srima, 3. 9. 90. - otok Murter i Pirovac, 5. 9. 90. Skradin, Bilice, Dubrava, 7. 9. 90. Brodarica, Žaborić, Grebaštica, 18. 10. 90. Primošten i Rogoznica. U tjednu od 10. do 16. rujna Komisija će obići prijave pristigle iz grada a njih je ruku na srce i najviše

Sponzori ovog natječaja a to su uz Turistički savez Općine Embla-Vodice - Vinoprod, te "Atlas" i "Dalmacijalurist", odnosno poduzeće "Zelenila" osigurali će nekoliko vrijednih te više utješnih nagrada za sudionike.

J.P.

REAGIRANJA

Vrag je u čoviku

(2)

O d svog postanka do danas čovjak je naučio da se boriti protiv prirodnih nepogoda ali i protiv svoje vrste. Danas to vjerojatno ovisi o moraljnim i društvenim prilikama. Međutim razmišljajući o svom -egu- ponakad odstupi od onog što smatramo kulturnim i moralnim činom.

Da li je moralno nešto pravojiti ili napisati članak o tom pravojanju a ne misliti usput na druge ljudje? Kako za koga? (Ovisi valjda o tome da li je vrag stvarno ušao u njega). Vrag je sigurno ušao u onoga koji otiduće ali i onoga koji prijavljuje -trač- bez potpisa, a odnosi se na nastavnicu koja je to učinila u prodavaonicu Šibenska-Mandalini. Tako nismo piša u "Šibenskom listu" od 25. kolovoza 1990. godine u tekstu pod naslovom -Vrag je u čoviku-!

U ovom MZ živi više nastavnica i u času objavljivanja napisala sve su mogla biti osuđenice osobe a neke su i doživjele neugodnosti. Tako smo slučajno i mi nastavnica koja žive u Mandalini i opskrbljivaju se namirnicama u spomenutoj prodavaonici.

Iz ovog pisma sigurno je vidljiva naša gorčina koja je rezultat pokušaja blaćeњa lika prosvjetnog radnika ovim -tračem- koji sigurno vašem uvaženom listu ubuduće ne treba. Javljamo se zato što mislimo da smo osobno pogodena spomenutim člankom jer nigdje se ne spominje imena knvaca a niti imena osobe koja je slučaj prijavila i argumentirala ga. Molimo vas da ubuduće ne spominjeno knvace bez imena jer je moguće da i onda bude onih koja se potom sumnjiči bez razloga.

Ogradujemo se od onog što je navedeno u članku "Vrag je u čoviku" jer mi počinitelji nismo.

Ljiliana Ereag
Stevanija Šubašić

PRIMOŠTEN

Prva samostalna izložba Igora Komana

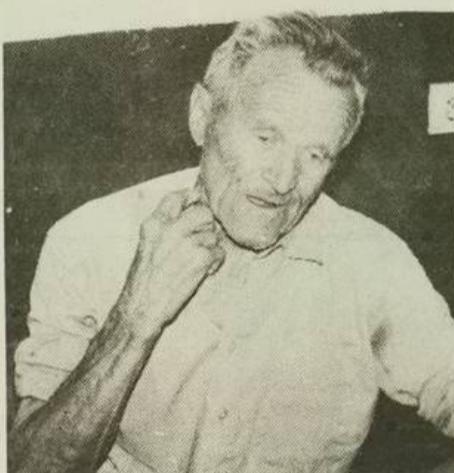

II Komar Velović

Nakon samostalne izložbe slikarke Branke Kalčić-Belamarić koja je izlagala motive mora. Primoštena i okoline u ateljeu -POD SMOKVOM- u Primoštenu u toku je samostalna izložba mladog grafičara Igora Komana. Igor je apsolvent Umjetničke akademije u Zagrebu gdje je studirao u klasi profesora akademskog slikara Ivice Šiška. Za svoj prvi nastup Igor Komar priredio je 11 minucijske grafike na temu pomorskog svijeta kaž što su rabe, rabe hobotnice; 125 u tonskoj; kolorističkoj realizaciji. Ografe predstavljaju nam mladog inače vrlo talentiranog umjetnika.

MEDUOPĆINSKI ŽIVOT

Spomen-ploču je pojeo mrak

N. Skelin

sa suzama u očima zahvaljuje Bogu za sve ovo danas – za ovu slobodu, koju, eto i on dočeka iskaže nam i svoju neizmjernu radost. Što će biti svjedok ponovnog postavljanja razbijene postavljene 1971. godine na zgradu obnovne škole u Drinovima, a koja nosi ime Stjepana Radića. A sjećanja na dan, kada je 20 lipnja 1971. ploču otkrio dr Franjo Tuđman, još su sasvim sveža – no, s gorčinom u glasu podsjeća nas na tri godine kasnije, kada je nešto a zna se tako (no, n mišljam nećemo) pod okriljem noći razbio ploču koju su velikom sinu hrvatskog naroda Stjepanu Radiću, a u povodu 50. obljetnice rođenja i 50. obljetnice posjeti dalmatinske škole i ponovno, nejasno prisjećanje na njegove izgovorene riječi okupljenom pučanstvu – od kojih pamli tek – da samo vjera u Boga i seljačku slogu hrvatskih puk vječno vima veže za svoju domovinu, koju nikome i niko ne smiju dati. Prica nam, potom Niko – kako je velika tuga zavladala u Miljevcima na vijest o smrti Stjepana Radića i kako su nakon toga žandari pretraživali svaku kuću tražeći njezine slike te odvodili u uživojsku okovu bacati hrvatski živalj. Zastane na trenutak, a onda se

odbjajući, po tko zna koji put ponudeno osvještenje zahvalili smo se na razgovoru požeđili puno zdravila Niku i njegovoj ženi i uputili se do senjake škole do mjeseta gdje će osim ploče biti postavljeno i poprsje Stjepanu Radiću rad akademskog kipara iz Labina Male Čvrlića.

N.F.

PISMO ŠIBENSKE "ZELENE AKCIJE" dr FRANJI TUĐMANU, PREDSJEDNIKU REPUBLIKE HRVATSKE

UVAZITE NAS!

Rukovodstvo Šibenskog ekološkog pokreta "Zelena akcija" uputilo je pismo dr Franji Tuđmanu, predsjedniku Republike Hrvatske koje seže, kako i sami ističu, ne bi smjeli shvatiti kao preosvez vatko malbu. "Prije svega željeli smo vas obavijestiti da smo jedno od 35 stranaka u Republici Hrvatskoj. U sveži i štampano minimum uvažavanja, tražimo jedan postao onoga koliko mi uvažavamo Vas. Sabor Hrvatske i Vladu – kaže se na početku tog pisma. Šibenčani zeleni negoduju što nisu bili pozvani na nedavnu članicu sjeđnicu Ustavotvorne ko-

Smrknula je lica trener "Sibenika" Nikica Cukrov dočekao kraj pratiošnjedjelnog susreta na Sibicevcu protiv -Pelistera-. Iznim za volju, bok je ostao u Sibeniku, no bila je -Pirova pobjeda-. Po što zna koji put potvrdila se konstatacija kako svršavanje nečeg novog iziskuje i velike žrtve Cukrov se uhvalio -u koštač-habro, sa svim nadadećima koje je zahteo po preuzimanju momčadi.

U nadmetanju s -Pelisterom-, -plavobijelim-, su tek na trenutke potvrdili svoj šarm, no i on se nerijetko loptu u shvaćaju vlastite nemoci. Mnoga trka i kombinacije, uz manjak sreće bili su ipak najveća prepreka ka cilju. O sudenju ovaj put bez mnogo komentara uz tek jedno razmišljanje — da je kojim slučajem arbitar Žulić iz Novoga Sada tako vodio susret negdje u -triloji Evrope-, nemalo da se više nikada ne bi dohvatio pištakte, već bi radio posao koji najviše voli — uzgajao luharice po vojvodanskom nivou! Ponovno se potvrdilo pravilo, kako će manjak bravog špiča igrača biti najveći problem za Šibenčki prednji red. I oni koji bi možda bio što mogli učiniti, primjerice Šemardžić, već duže su vrijeme izvan stroja. U takvoj situaciji mora se probjeći lakičkoj zamisli, koju je uporno forsirao trener Cukrov Dubinsko proglašenje kroz sredinu na malom prostoru, kako bi se razvukla obrana gostiju i dobila igra u Šibeniku. Veliki ragorak iz-

medu prednja i zadnje linije uveljavio je igru s -mrljom- kredinom terena. Niti na uobičajenoj konferenciji za novinarstvo, trener Cukrov nije krio spor menule činjenice — Mislim da smo sami krimi. Bio nismo uspjeli osvojiti ova boda. No, moram reći da nas je sudac drastično oštetio, ne svravši i ono što je bilo lakinčko očigledno. Peni-

ci nema mjesto, radimo i dalje, a ovaj poraz nas nije izbacio iz planirana redne sheme. Ovo treba shvatiti kao sport i nadigravanje, ali i kao obavezu u kojoj su ipak neki od naših pojedinaca u potpunosti rastojarali.

Siću Šibenčanima niti dubrovački drugoligaš nije briširao u protoklom kolu, depeče, primio je u Budvi — peti-

N. Cukrov

eu! Takvom -GOŠK JUGU- -Šibeniku-sutra -de na noge- Spadetkom od 17 sati, uz izravan radio prijenos. Pač i njegova družina počuštaće nedostatki propuštena u saglasu s -Pelisterom-. U jednom se svu slavlju budu li prezentirati igri poput one u Kikindi — nema zime! Gavna neznanica je u ovom trenutku tko će nadomjestiti odsustvo stožera zadnje linije Andrelka Godinića, koji je prešle nedjelje zaredio i crveni karton. Godnić je u ova prva četiri kola upravo briširao, igran kuo — po nepisanoj nogometnoj kuharici — jednoslovno i razloženo upravlja cijelom zadnjom linijom pa odale i razmještanje kako -Šibeniku- izuzetno teško prima, ali i daje zgodiliko Barem prama općem raspoloženju. -Godinu- ulogu trebao bi odigrati Željko Čačić, vjerojatno najkvalitetnija akvizicija od svih onih koji nose predznak -jetin-

Bio je to pravi potez uprave -Šibenika- što su Čačić preuzezeli i pol iz benkovačkog -Velebita- doveli u svoju sredinu. Kao i obično Cukrov nije krio olvorenost pred put u Dubrovnik — Igrat ćemo na pobjedu. To je naša želja i tako ćemo postaviti igru. O drugome ne želim razmišljati, a iskreno se u sebi nadam da dobre igre moramo jednom i materijalizirati. Želja ne u Dubrovniku?

Zoran KABOK

VATERPOLO

Na vlastitim nogama

S

Subota

18. 1990.

PRVI PROGRAM

- 9.15 TV-kalender
9.25 "Pčelica Mađa" — crdana serija
9.30 PROGRAM PLUS. repriza
12.10 "Treba za srećom" — serijski film
LJETNI PROGRAM
14.35 Ciblusa filmove o pazu Lesselu: "Lessel se vraća kući" — Rezervirano vrijeme
16.00 16.55 Viješt na njemačkom jeziku
17.00 -Predanja— emisija narodne glazbe
17.30 "Kukavčka ulica" — serijski film (5/13)
18.20 Sedmo čulo
18.30 Dokumentarna emisija
18.45 Crtni film
19.27 Večeras
19.30 Dnevnik 2
20.00 "Diplomac" — američki igrajni film

PRVI PROGRAM

- LASSIE SE VRACA KUĆI — američki igrajni film

SUBOTA, 1. 9. 1990. u 14.35 sati

Srpske snimke obuteli, mors prodati svog omiljenog školskog crtača nazvanih Lassie. Kupuju ga mjesni plasti kop s psom ma mnogo problema. Na velike udeleženosti učenici ne pomaze — Lassie se stavlja na vraća kuću Nakon nekoliko dnevnog, platić odvede Lassie na imanje u Školu gdje se s petom postupno vrlo grubo. Lassie po novom bjezi, ali ovaj put dovršak je drug i pun nevolja i pustolovina.

-Lassie se vraća kuću legendarni je dječji him o psu kop je postao pojam obiteljskog ljudstva. Nakon ovoga filma snimljeno je nekoliko nastavaka s istim filmskim junacima.

Režija Fred M. Wilcox

Uloge lutnate Roddy McDowell, Donald Crisp, Dame May Whitty, Edmund Gwenn, Noel Brisco, Elizabeth Taylor

PRVI PROGRAM**DIPLOMAC**

- američki igrajni film

SUBOTA, 1. 9. 1990. u 20.00 sati

-Diplomac je jedan od najpoznatijih američkih filmova s kraja sedesetih. To je priča o mladom kalifornijskom studentu kop je razgrijevajući tradicionalnog konzervativnog svijeta svog drugih roditelja i svjera mladih bunovnici Amerikanaca. Student je zaljubljen u kćerku prijatelja svojih roditelja, no život mu se zakomplikira kada ga zavede majka te iste djevojke. Razapeti je između seksualne veze s majkom i ljubavi prema kćerku i razriješenju svog intimnog problema on pronalazi rješenja za sve ostale nedužinice — profesionalna obiteljske greske i cijekske.

-Diplomac je ključni film u nizu holivudske osvrtne koju su pokušavala oslikati još između starije konzervativne i mlade bunovničke Amerike. Glavni lik, kan i glumac Dustin Hoffman postali su simboli nove vremena u kojem mladi Amerikanci olakšaju poslušnost svim zastupnicima kone zavrhavaju tradicije — roditelje, profesorima, političarima, vojski, policiji.

Ta šarmantna komedija o sekusualnim problemima mladog studenata množda neće dobiti estetsku kategoriju i uz budući duh Amerike s kraja sedesetih godina.

Režija Mike Nichols

Scenarij Carter Wattingham i Buck Hen

dy, prema romanu Charlesa Webba

Uloge Dustin Hoffman, Anne Bancroft, Katharine Ross, Murray Hamilton, William Daniels, Elizabeth Wilson

DRUGI PROGRAM

- 11.45 TV-kalender
11.55 Igra bez granica: Portugal, repriza

13.55 Kako bili zajedno

- 14.25 Sume — program za djecu PE U ATLETICI

15.25 A 90 — program u studiji Split

15.55 PE u atletici — prijenos natjecanja

20.50 A 90 — program u studiji Split

22.05 Viješt

22.10 Doboj: Atokometni turnir i poluvrijeme

22.55 Doboj: Atokometni turnir i poluvrijeme

23.35 ZID — snimka gala koncerta iz Berlina

01.35 Kronika Filmskog festivala u Nišu — dodjela nagrada

02.20 Odjava programa

San bez granica

N

edjelja

2. 9. 1990.

PRVI PROGRAM

- 9.30 Viješt
9.35 "Štrumplovi"
10.00 NEDJELJNO PRJEPODNE ZA DJECU: Suma
11.00 Poljoprivredna emisija
12.00 Emisija o obiljnoj glazbi
13.00 "Poslovna žena" — serijski film (4/8)
14.00 Viješt
14.05 Snimanak bez dnevнog reda
16.00 "Otkrića pod vodom" — znanstveno popularna serija (4/5)
16.55 Viješt na njemačkom jeziku "Kaubojske posle" — američki igrajni film
18.45 "Štrumplovi" — crdana serija
19.10 TV-lotuna
19.27 Večeras
19.30 Dnevnik 2
20.00 "Pokucaj li jednom na moja vrata" — serijski film (4/4)
21.00 Zabavna glazba
21.30 Dnevnik 3
21.50 Sportski pregled
22.20 Viješt na engleskom jeziku
22.25 PROGRAM PLUS
00.45 Viješt
00.50 Pregled programa za nedjeljak

DRUGI PROGRAM

- 7.35 TV-kalendar
7.40 PROGRAM PLUS. repriza
10.00 Danas za srušu
13.00 Sportsko popodne
19.27 Večeras
19.30 Dnevnik
19.55 Večeras
20.00 Igra bez granica: Francuska
22.00 Viješt
22.05 TV-izložba
22.15 "Velike avanture" — dokumentarna serija (1/10)
23.00 Odjava programa — San bez granica

P

onedjeljak

3. 9. 1990.

PRVI PROGRAM

- 10.10 TV-kalendar
LJETNI PROGRAM
10.20 Kolaz crtnih filmova
11.05 LJETNI PROGRAM
12.25 Prijori iz prošlog stoljeća: Dutnosi III. Ilijev
12.55 "Lovačka eskadrila" — američki igrajni film
14.30 Obrazovna emisija (TV Beograd)
15.00 Serija za djecu TV Ljubljana
15.15 Emissija za djecu (TV Beograd)
15.30 Pregled programa
15.35 Viješt
15.40 PROGRAM PLUS. repriza
18.00 Viješt
18.10 TV-kalendar
18.20 Brojke i slova
18.40 Viješt na njemačkom jeziku
18.45 Znanstveni program
19.15 Crtni film
19.27 Večeras
19.30 Dnevnik 2
20.00 LOTO
20.05 "Zektoni (o) lice" — serijski film (5/6)
21.10 -U krušnom planu- kontakt program
22.40 Dnevnik 3
23.00 Viješt na engleskom jeziku
23.05 PROGRAM PLUS
01.25 Viješt
01.30 Pregled programa

DRUGI PROGRAM

- LOVAČKA ESKADRILA — američki igrajni film

PONEDJELJAK, 3. 9. 1990. u 12.55 sati

Amerika u vreme prvog svjetskog rata. Sin poznatog magnata ultrađe auto i u bije gu ozlijedi novinara Olac ogerton na stra, opali mu pljušku. Sin, Thad, napušta obitelj, odlazi u Panu, gdje se zajedno s prijateljem iz školskih dana, Billom Weltmannom, te s još dvjema mladim Amerikanicama, pavla kuo dobrovoljac u Legiju stranaca. Oba će kuo da budu primljeni u američku lovačku eskadrilu -Lafayette- koja se bori u sastavu francuske vojske protiv rijeke po Pan zu, upoznaju djevojke, zeljajući se sirkobjavaju s očnjima i čekaju trenutak kada će potaknuti i prvi pran okršaj s neprijateljem.

-Lovačka eskadrila- posljednji je film američkog klasičnika Williama Weltmana, a raden je drama očnjima samoga redatelja Weltman se pojavljuje kao ik u filmu — Bill Weltman koji je i sam bio dobrovoljac u američkoj lovačkoj eskadrili -Lafayette-

Režija William Weltman

Uloge lutnate Fabi Hunter, Eichika Chateau, Marcel Dalio, David Janssen, Paul Fix, Veda vonn

DRUGI PROGRAM

- KITTY FOYLE — američki igrajni film

PONEDJELJAK, 3. 9. 1990. u 20.50 sati

Foye — jedan je od vrlo poznatih američkih filmova s kraja desetih i početka šezdesetih godina. Raden je prema istoimenoj romanu Christophera Morleya, a u svrdu prite je mlada i ambiciozna žena koja takođe neovisna, poduzetna i razvijena u svijetu kojim vladaju muškarci. Film usporedno stječe njezin postavni i emocijni izvjet.

U vrijeme kada je snimljen, film se približavao iz stoga da je to "idealan" film za mlade i ambicioznu ženu. Fajne uspješne u poslovnom svijetu. Film je bio vrlo popularan i glavna glumica Ginger Rogers dobila je za ulogu Kitty Foye najveće filmsko priznanje — Oscara.

Uloga Ginger Rogers Dennis Morgan James Craig, Eduardo Cianelli, Ernest Borgnine, Gladys Cooper, Mary Treen, Režija Sam Wood

DRUGI PROGRAM

- 18.50 TV-kalender
19.00 More, dokumentarna emisija
19.27 Večeras
19.30 Dnevnik
19.55 Večeras
20.00 Fluid, zabavna glazbena emisija
20.45 Viješt
20.50 KINOTEKA: igrajni film
22.20 Odjava programa — San bez granica

U

torak

4. 9. 1990.

PRVI PROGRAM

- 10.10 TV-kalendar
LJETNI PROGRAM
10.20 Kolaz crtnih filmova
11.05 LJETNI PROGRAM
12.30 Prijori iz prošlog stoljeća: Ante Kovacic
13.00 Igrani film
14.30 Obrazovna emisija
15.00 Emissija za djecu TV Novi Sad (5/7)
15.30 Pregled programa
15.35 Viješt
15.40 PROGRAM PLUS. repriza
18.00 Viješt
18.10 TV-kalendar
18.20 Brojke i slova
18.40 Viješt na njemačkom jeziku
18.45 Dokumentarni program (ekologija)
19.15 Energija ekonomija, ekologija, EP-reportaže
19.27 Večeras
19.30 Dnevnik 2
20.00 LOTO
20.05 "Zektoni (o) lice", serijski film (5/6)
21.10 -U krušnom planu- kontakt program
22.40 Dnevnik 3
23.00 Viješt na engleskom jeziku
23.05 PROGRAM PLUS
01.25 Viješt
01.30 Pregled programa

DRUGI PROGRAM**ROSEANNA McCLOY**

- američki igrajni film

ČETVRTAK, 6. 9. 1990. u 13.00 sati

Roseanna McCoy temelji se na istinitom događaju u središtu kojega je okrenut su koh daju obitelji u američkoj provinciji. Riječ je o obiteljima McNeili i McCoy čij je dug godišnji rat inspirirao na filmova, među kojima je svakako najbolji komedija Buster Keaton -Naše gostoprimstvo-. U središtu je prava mješavina mladić u obitelji McNeili i djevojka iz obitelji McCoy Roseanna. Ny hava ljubav kojoj se protive obje obitelji, do vodi do novih sukoba koje mladi par svjes i san besmisla neprekidne mrtvice. Zeti star, II

Film je snimljen 1949 godine

Režija Irving Reis

Uloge lutnate Farley Granger, Joan Evans, Charles Bickford, Raymond Massey, Ricard Barthelmess

DRUGI PROGRAM**KAD ČIJEŠ ZVONA**

- domaći igrajni film

ČETVRTAK, 6. 9. 1990. u 20.00 sati

Prva godina rata. Tu se u susjedstvu in razlikuje vjera. Tu zvana zvana vjerujem i vjerujem u miru, dok ih rai ne podiže. Iz unutarnje naporne, zapadnitički čak i nepristojni ujedni i ubosan predstavnik.

Ovaj vrlo bliski sadržaj, tek je naznato svega što je redatelj — scenarist Anton Vidoklić uspio umjeti u jednoj maloj ratnoj epizodi u dnevniku Ivana Štrlića. Za razliku od većine ostalih ratnih filmova, -Kad čiješ zvona- pravi je katalistički karaktera situacija i epizoda koja je publike po prvi put mogla uvidjeti u ovom kad nas svojstveno vrlo je splošitranom. Ante Vidoklić je redatelja ne zanosi rati ili spektakl, ni ideološki ciljevi borbe, već sudbine i stradanja običnih ljudi. Kontrast, rajući razlike tradicije načine i vjere, vježbi i uslijedaju proučiti u svr stilobane, odnosno koji su povjesno predodređeni, ali i dobro i loše. -Kad čiješ zvona- je prvi ratni film koji je postigao i

PRVI PROGRAM**10.10 TV-kalendar****LJETNI PROGRAM****10.20 Kolaz crtnih filmova****11.05 LJETNI PROGRAM****S**rijeda

5. 9. 1990.

PRVI PROGRAM**10.10 TV-kalendar****LJETNI PROGRAM****10.20 Kolaz crtnih filmova****11.05 LJETNI PROGRAM****PRVI PROGRAM****10.10 TV-kalendar****LJETNI PROGRAM****10.20 Kolaz crtnih filmova****11.05 LJETNI PROGRAM****PRVI PROGRAM****10.10 TV-kalendar****LJETNI PROGRAM****10.20 Kolaz crtnih filmova****11.05 LJETNI PROGRAM****PRVI PROGRAM**</div

VRAĆAMO LI SE POLJOPRIVREDNIM ZADRUGAMA?

Ako ne u drugim, onda barem u trgovstvu djeletnosti osjeća se duh trgovinskog privredovanja zasnovanog na bespštednoj -takmičenju za svaki centimeter poslovnog prostora u gradu.

Društveni sektor je u očitoj defanziji, ostaju tek sjećanja na vremena (odista neponovljiva) kad je jedna -Takmičnina-, samo prije 15-te godina, imala monopol nad prodajom tekstilne robe i standardom zaposlenih (nešto preko stotinu) bila na samom općinskom vrhu — danas je broj privatnih butika u gradu očigledno jednak broju zaposlenih u bivšoj -Takmičnini-, tek nešto manjih moguće.

Istina, onaj (i onakvoj) -Takmičnina-, osim uloga monopolista, teško je, i s današnjeg aspekta gledano, naći većih zamjerki — redilo se o specijaliziranim prodajnim mještima s agoritmanom po kojem Šibenik nije ostao za drugima.

Danas već, kad bi se s pravom mogla očekivati ponuda s izrazitim kvalitetom usluge i cijena, te specijalizacija prodajnog prostora ne samo u branži tekstila, čini se da je situacija gora nego dole, trgovine svatove (butici su iznimke, to je već kazeno) postaju dijelom svakodnevice.

Prije desetak dana na početku Ulica JNA otvorena je privatna mesarnica (zaista dobar izbor mesa), ali s prednjom stranom prodajnog prostora sastavljenom isključivo od nekoliko redova (teštenine i desetima bocu) iz -Vinarijnog- prizvodnog programa.

U prodavaonici -Silemena- na Šubićevcu sve se može dobiti osim kvalitetnog komada mesa — na izlogu obavijest kako se u taj prodavaonicici (mesarnici) može dobiti konzumno mlijeko i svježi kruh od privatnog.

Prodavaonice voća češće su pretrpane kavom i Šećerom negoli voćem.

Očekivati je da se u gradskim ljekarnama, u nedostaku kruha i mlijeka, kao artikula za koje se -vačaju na babetinu- kupci, sezonski prodavati gelica i sumpor jer — nikad se ne zna.

Interesantno bi bilo saznati koliko puta tržišna inspekcija obide prodajna mjesta u gradu (i okoli) i da li uopće kontrolira (registriranu) djelatnost firmi?

Plus toga da li svaki artikal koji se nade u prodaji ima svoje porijeklo — odakle i kako je tamo došao, te da li, vezano time, ima adekvatnu dokumentaciju kao podlogu?

Vjerovati je da nikom nije u interesu da nam se trgovska ponuda u gradu svede na nivo, mislim isključivo na prodaju trgovske robe, bivših poljoprivrednih zadruga.

OD SUME GINE I OSTAJE

Nigla nije kao što je bilo.
Niti će biti.

A uho, svejedno, teško prima signale.

● TLM - Boris Kidrič, Šibenski? Hala!

— Da.

● Direktora, molim.

— Da.

● Zašto?

— Što, zašto!?

● Zašto ste dopustili da vam spustio (i spuštaju) kad ste već digli!?

— Ne znam u čemu je problem, o čemu govorite!

● O placama — vašoj placi?

— I što je s njom!

● Kelalo vam je?

— Ee.

● Na osobno traženje?

— Da.

● Navodno je svemu tome, herojskoj gesti i svemu, pridonio -dah- demokracije (i Davora) iza?

● Nema te voza

— S Davorom (i njegovima)?

● Mislim optenito. I inače

— Otkud toliko zanimanje za vas i situaciju u kolektivu vam baš u zadnje vrijeme?

— Mi smo velika firma, zar ne.

● I tko su (ne)sjednici na čelnim funkcijama (i inače)?

— Ne znam, nemojmo... Firma je bremenita problemima, valja živiti i protiviti, u pitanju je mnogo ljudi u kolektivu, valja nas pustiti da radimo.

● Dok radite?!

— Neka bude i tako.

● Putokaz tek?

— Nije ni to.

● Ništa ili visoka, plaća će vam ipak doći glave, čini se?

— Plaća moraju biti odraz cjelokupnog poslovanja i stanja uopće u jednom poduzeću. I samo u tom kontekstu valja ih promatrati. Sve drugo je drugo i ne vodi ka pravom rješenju.

● Sindikat (tvornički), ispad, nije na pravom putu?

— Nije ovde riječ o sindikatu.

● Pa nije li se upravo on (sindikat) izjasnio protiv sadašnjeg suslava plaća predlažući povratak?

— Rekoh vrat o čemu se mora voditi računa kad su plaće u pitanju.

● Kad već nisu mogli uz pomoć -Comala-, Štrajka upozorenja i sl. čini se da plaće ostaju nejednim adutom kontra vas?

— Niko nije niti htio da sma, gledajući ukupno stanje, zadovoljni nivoom sadašnjih plaća.

● Iako za taj i takvi -nivo- neko mora biti krv, slatelo se?

— Ha.

● Nije tako imati (vlastiti) sindikat kao (vlastitu) opoziciju, koja je, uz to, uvijek u pravu?

— Nemam ništa protiv opozicije u normalnim uvjetima rada.

● Hoćete kazati..?

— Neću ništa kazati.

● Ne možete se postaviti da ste nedovoljno prisutni u tisku, a niti u ostalim sredstvima priopćavanja, zaista?

— Ne mogu, pa što!

... Ništa.

VELIZAR

Neće se moći preko noći, ali ...

Do jučer još tvornički dimnjaci a danas već druge orijentacije u razvoju grada

Šibenik nastoji pobjeći od sve učestalije, komparacije sa Zemicom

Vjerovati je da će uspjeli da će uspjeli objediniti karlovački i financijski potencijal s jasno poslavljanim ciljem baziranim na dobroj volji i snažno izraženom htijenju rukovodnih struktura Općine

Šibenčanin, sura, bit će kulan, kamene prizore iz Vukovca, štetnog utjecaja lostata iz Luke, mangana iz TEF-a, ugriju slučajica iz TLM-a

Svaka čest sve je to lipo, govori Paško M umirovljenik po zvanju, neka i nešto napokon ugrije i da počnemo lipo disati, te ljudi svaki dan a ne podnik Onda me veseli, što i moj imenjak, naš lipo prijednik od Općine, govori kako će za ovo vrijeme dok je on tamo napravio puno lipo, svaki u gradu i okolici Drago mi je radi erodroma u Pokrovniku marina u Tribunu i Kapriju, otale -Krke-, dike i ponoša starog Šibenika, pa onda pograpke broda -Jadran- a najviše me veseli podizanje spomenika osnivaču našeg lipog grada — kralju Krešimiru. Drago mi je i nadam se da će dočekati zdravljicu fala budi Bođić, još uvik drži, i to čudo. Zato svaka čest prisjednik, iako bi ja doda još neke stvari i zamolio ga ka čovik čovika da još ponešto doda u svoj program. Ka pro, da poduzme mire i uređi đardin da mu bari za težice vrati oni sjaj i lipolu ka što je ima prije, a ne da je i moj pensioneri a nismo sami, nemamo di susti jer su klape palomjene i uz to još vaća naša stra oči li nas koji mulac probiti Bakoni ne daj Bože podmetnili nam nogu. Onda, ka drugo, da stanemo na kraj olim motoristima što poštenom svitu ne daju mire i dannim ni noći. Što zrće oko i trkuju se linijsim ulicama ka da je u pitanju lamo neka livada u Donje polje, a ne grad Zadar, neka lo hude treća i dalje volja bi da čović more proći ispred novi zgrada bez bojazni da će mu neko hacili kesu smeća na glavu ili ga proliti voden od nalom oprane kužine. Volja bi da svaki radi svoj posao.

Nisan ja za dodatne redare i neke lude mire, ali kad je red i mi u piljanju onda bi na svakom kantun stavlja jednog redara, polječoja nije važno ka ko sa čovik zove. Jer po meni, nisu važne niti važno je što čovik čini — ne viruju je puno onima koji se biskaju u prsi da volu ovu grad, da volu svoj narod i da jedva čekaju u Evropu, a vamo se ponešaju ka da je sve ovo vratje. Eto to sam ja ima kazati.

Niko i ne očekuje drugo lice grada preko noći, ima i to svojih čar, zar ne

SJEDINJENJE DALMACIJE

S HRVATSKOM

SVEZE PETRA KREŠIMIRA
IV. SA ŠIBENIKOM

Dalmatinski gradovi bijahu tada pod neposrednom carskom upravom, a stao im je 1067. na čelu -katapaniye Dalmacije-, uz to i zadarški prior, carski protospator Leon. Iz toga se vidi da se Zadar poslije 1050. godine opet uzmao — kao ispod mletačke uprave. Što se zabilo najkasnije nešto prije 1060. godine Veoma je vjerojatno da su Zadrami sami kod dvora izmobilili tu promjenu jer očito nisu bili zadovoljni s mletačkim gospodstvom Medutim, već 1068. godine bijade Petar Krešimir gospodar nad čitavim dalmatinskim teritorijem, a kapetan Leon kao njemu predređeni časnik. Ta se važna promjena zbilja prijelom carstva koje se u to vrijeme nalazio u teškim ratovima s jedne strane na istoku u Maloj Aziji sa Selđucima (Turcima) a s druge strane s Normanima u južnoj Italiji.

I dalmatinski gradovi sami, osobito njihovi predstavnici bili kupi priori i gradska vijeća, imali

carstvo ove gradove nekod poverilo kraljevima Tomislavu (oko 924) i Stjepanu Držislavu (oko 990. godine), kao carskim protektorima, ipak je golema razlika između njihova odnosa prema tim gradovima i odnosa kralja Petra Krešimira jer Petar Krešimir bijaše dalmatinskim gradovima pravi gospodar ne kličeći se naslovom carskog protektora, dok su oni raniji hrvatski vladari bili više nominalni gospodari. Tim se vještih diplomatskim činom Petra Krešimira napokon ispunili stoljetna težnja hrvatskih vladara da sjedine sa svojom državom ova drevna središta kulture na istočnoj obali Jadranskog mora: otada više nije -regnum Dalmacie et Croatia- puno naslov hrvatskog vladara nego ja to označivalo jedan jedinstveni političko-upravni teritorij po kojem se Širila njegova moć inače ostala autonomska položaj dalmatinskih gradova netaknul: štovale, primajući ih u svoju vlast, kralj Petar Krešimir bez sumnje

se obvezao svakomu napose, zasebnim lepravama, da će im poštovati slobodu i drevna prava kako ih je zelekao. Oni su stoga i bili izravno podvrugnuti kralju koji je njima vladao i imao bizantskog cara, jer taj se nije odrekao svoga historijskog suvereniteta. Ali unutarnja uprava svakoga grada, prema stariim običajima i institucijama, ostala je u rukama gradskog vijeća i od gradana slobodno izabranog, a od kralja potvrđenog prije.

Osim toga, Petar Krešimir je još zacišao primio i neka druge obvezne, kao što su polvrdia po kanonskim propisima izabranog biskupa, pa slobodno sudovanje i igovanje, a gradovi su se opet kralju obvezali da će mu davati izvjesni dio (po svoj prilici jednu trećinu) od lučkih dohodaka kao i onaj, još od cara Vasilija I, uvedeni -danak mira- i pomagali ga najzad svojim brodovljem u eventualnom ratu.

(Nastavljaju se)

TRAGOM POVIJESTI

NEPOBJEDIVO BRODOVLJE DMITRA ZONIMIRA

za smrti Petra Krešimira imao je doći na prijestolje njegov sinovac Stjepan, na on je, po Smilčkagu, zaklonjen u jedan sa mostan. Mjesto njega dode kralj Slavč od roda Kačićeva, a 8. listopada 1076. godine okrunjen je za kralja Dimitar Zonimir.

Dosta se je kod nas pisalo o ovom kralju, mnogi ga osuđuju da nije bio narodni kralj, već igrač ka u rukama rimskog svećenstva iz narodne predaje sačuvana je, međutim, na Zonimira najljepša uspomena. Ona tvrdi, da je bio hrabar, dobar i pravedan. Po nagonu pape Grgru VII. zaratio je sa Henrikom IV. Dva puta je Zonimir sa svojom vojskom pravio u Korčulu i amelom porazio njemačku vojsku, ali Irači pul ga izdade sreća i njegova je vojska morala uzmaknuti.

Isto tako se je zapleo u rat između normanskog vojvode Roberta i bizantskog cara Alekseja I. U ovom ratu (1082 do 1085 godine) vladala je Jadranom hrvatsko ratno brodovlje, koje se u svim bitkama na moru istaklo

Narod ga je u svim vojnama radio slijedio, dok nije došlo do sabora na Kosovom polju kod Knina, travnja mjeseca 1089. godine Papa Urban II. i car Aleksije obrašće se Zonimiru da povede vojnu protiv Turaka, koji su držali Sv. grob. U narodu se radi te vojne diglo veliko nezadovoljstvo. Skovana je urota, kojoj su se priključili najbliži i kraljeve pratići. Kad je kralj Zonimir tlo u svom zahtjevu neumanjiv, bio je na istom saboru od te pratiće izdajnički ubijen. Njegova tijela je pokopano u stolnoj crkvi u Kninu, pred velikim oltarom. Devel godina prije svoje smrti, godine 1080. dolazi kralj Zonimir u Šibenik i ovdje predsjeda saboru kraljevstva. Na saboru je zabiljano plemstvo, svećenstvo i narod. Zonimir je na ovom saboru, među ostalim državnim poslovima, opozvao svoju darovitost nekih zemalja oko brda Mosora, misleći da pripadaju državi, dođim su pripadali samostanu Sv. Petra Gučmanskoga. Drugo nije od ovoga sabora u spisima sačuvano.